

6

mokytojo knyga

НОВЫЙ

Marytė Puzaitė
Loreta Šernienė

ШАГ ЗА ШАГОМ

VI mokymo metai

UDK 811.161.1(072)
Pu-121

Viršelio dailininkė Asta Puikienė
Viršelio nuotraukos www.shutterstock.com
Maketavo Domantas Kareckas

Išleido leidykla „Presvika“,
Kauno g. 28, LT-03202 Vilnius
Puslapis internete – www.presvika.lt
www.mokykline-knyga.lt
Spausdino IĮ „InSpe“,
Savanorių pr. 178 F, LT-03154 Vilnius

ISBN 978-9955-22-677-2

© „Presvika“, 2013
© M. Puzaitė, 2013
© L. Šernienė, 2013

Turiny

Vadovėlio „Шаг за шагом 6. Новый“ koncepcija.....	5
Šeštųjų mokymo(si) metų mokomosios medžiagos planas	8
Detalieji pamokų ciklo planai.....	16
Pagrindinės gramatinės kategorijos (pagal Europos Tarybos nustatytus kalbos mokėjimo lygius). „Шаг за шагом 6. Новый“ I–VI	40
Mokinių pasiekimų tikrinimo testai	43
Garso įrašų tekstai	55
Vadovėlio užduočių atsakymai	63

M. Puzaitės, L. Šernienės rusų (užsienio) kalbos vadovėlio
ШАГ ЗА ШАГОМ 6. НОВЫЙ
(šeštieji kalbos mokymo(si) metai)

KONCEPCIJA

1. Mokomojo komplekto paskirtis

Vadovėlis *Шаг за шагом 6. Новый* – rusų (užsienio) kalbos mokomojo komplekto dalis, komplektų *Шаг за шагом 1. Новый* (pirmieji mokymosi metai), *Шаг за шагом 2. Новый* (antrieji mokymosi metai), *Шаг за шагом 3. Новый* (tretieji mokymosi metai), *Шаг за шагом 4. Новый* (ketvirtieji mokymosi metai) ir *Шаг за шагом 5. Новый* (penktieji mokymosi metai) tęsinys. Komplektą sudaro vadovėlis, pratybų sąsiuvinis, gramatikos sąsiuvinis, garso įrašas (kompaktinė plokštelė) ir mokytojo knyga. Šis mokomasis komplektas užbaigia antrosios užsienio kalbos 9–10 klasių mokymosi pakopos kursą. Vadovėlis parengtas vadovaujantis Bendrojo lavinimo pagrindinės mokyklos užsienio kalbų bendrąja programa (antroji užsienio kalba, 9–10 klasės) ir skirtas mokyti(s) rusų kaip antrosios užsienio kalbos šeštaisiais kalbos mokymosi metais, t. y. 10-oje klasėje. Mokiniai, kurie pradėjo mokytis rusų kalbos 6-oje klasėje, vadovėliu naudosis 11-oje vidurinės mokyklos klasėje.

Šia *Шаг за шагом* vadovėlio dalimi, kaip ir visa vadovėlių serija, siekiama padėti įgyvendinti bendruosius ugdymo bei mokomojo dalyko tikslus ir uždavinius.

2. Mokomojo komplekto (vadovėlis, pratybų sąsiuvinis, gramatikos sąsiuvinis)* tikslai:

- sudaryti sąlygas integruotai ugdyti mokinių bendrąsias (mokėjimo mokytis, komunikavimo, pažinimo, socialinę, iniciatyvumo ir kūrybiškumo) ir dalyko (komunikacinę: lingvistinę, sociolingvistinę, pragmatinę, strateginę) kompetencijas remiantis prasminga kalbos mokymosi medžiaga, padedančia rasti ir įsitvirtinti ugdymo programoje įvardytoms vertybinėms nuostatomis;
- pasiūlyti konceptualią kalbos mokymosi užduočių sistemą, suteikiančią galimybių remiantis praktikoje jau išbandytu modeliu efektyviai mokyti(s);
- pateikti komunikacinį kalbos mokymo metodą atitinkančią įvairaus sudėtingumo mokomąją medžiagą, suteikiančią mokytojui galimybę mokymo turinį (tekstus, užduotis, metodus, vertinimą) atsižvelgus į kalbos mokymosi pasiekimus, poreikius ir galimybes pritaikyti konkrečiai mokinių grupei, taip pat priklausomai nuo kalbos mokymuisi skiriamo laiko jį diferencijuoti ir individualizuoti;
- pateikti Rusijos sociokultūrinį kontekstą iliustruojančius mokomuosius tekstus, kuriuose jis būtų gretinamas su gimtosios šalies ir kitų šalių (daugiausia Europos) kontekstu;
- suteikti mokiniui galimybę vienodai ugdyti(s) visų keturių kalbinės veiklos sričių – sakinio teksto supratimo (klausymo), rašytinio teksto supratimo (skaitymo), sakininės sąveikos ir raiškos (kalbėjimo) bei rašytinės sąveikos ir raiškos (rašymo) gebėjimus, daugiau dėmesio skiriant įvairioms kalbos mokymosi strategijoms.

3. Mokomojo komplekto didaktinės nuostatos

Vadovėlio (ir viso mokomojo komplekto), kaip ir visos vadovėlių serijos, didaktinė sistema paremta komunikacinės užsienio kalbų mokymosi krypties nuostatomis, kai kalbos mokymasis siejamas pirmiausia su mokinio kalbos vartojimo poreikiais, interesais, patirtimi. Numanomi kalbos vartotojo poreikiai apibrėžiami Bendruosiuose Europos kalbų metmenyse: kalbos vartotojas turėtų gebėti vartoti kalbą įvairiose viešojo ir asmeninio gyvenimo situacijose siekdamas konkretaus komunikacinio tikslo. Į Europos Tarybos nustatytus kalbos mokėjimo lygius orientuota ir užsienio kalbų bendroji programa, numatanti, jog antrosios užsienio kalbos besimokantis ir pagrindinės mokyklos mokymosi kursą išėjęs mokinys turi išsiugdyti gebėjimus, atitinkančius ET nustatytą A2 ar B1.1 kalbos mokėjimo lygį. Išmokti kalbos numatytu lygiu yra vienas svarbiausių mokymosi uždavinių. Tačiau bendrojo lavinimo mokykloje mokant kalbos siekiama ir ugdyti asmenybę, t. y. vertybines nuostatas, bendrąsias kompetencijas, ruošti mokinį tapti aktyviu piliečiu, pasirengusiu integruotis į dabartinę visuomenę. Tuo remdamasi, autorės siekė, kad vadovėlio didaktinė sistema suteiktų kuo daugiau galimybių kartu su kalbos mokymusi įgyvendinti visus mokymo programoje įvardytus ugdymo tikslus ir uždavinius.

* Čia mokomasis komplektas įvardijamas kaip mokiniui skirtos mokymosi priemonės.

3.1. Leksinių temų atranka ir pateikimas

Vadovėlio medžiaga suskirstyta į keturias pagrindines leksines temas: «Страны-соседи», «О русской культуре», «О стране и людях», «В мире масс-медиа». Jos apima antrosios užsienio kalbos 9–10 kl. kalbos mokymosi pakopos programoje įvardytas leksines temas: „Šalies flora ir fauna, klimatas, oras, ekologijos klausimai“; „Kalbos šalis (klimatas, gamta, regionai, įdomios vietovės)“; „Kultūra, menas (vaizduojamasis menas, literatūra), žymiausi kultūros atstovai“; „Šiuolaikinės informacijos priemonės (spauda, reklama, internetas)“. Taip įtvirtinamos ankstesniais metais išeitose leksinės temos, papildytos nauju kalbos ir tekstiniu turiniu. Leksinės (kalbos) temos pateiktos integruotai, platesniame kontekste. Mokomoji (tekstinė) medžiaga susieta su kalbos šalies (Rusijos) realijomis, mokinių žiniomis apie šalį, jos kultūros paveldą. Atrinkti įvairaus kalbos sudėtingumo tekstai: orientuojamasi į B1.1 kalbos mokėjimo lygį, tačiau yra ir šiek tiek aukštesnio bei žemesnio kalbos mokėjimo lygio tekstų ir užduočių. Aukštesnio kalbos mokėjimo lygio tekstai pažymėti specialiais ženkleliais: sudėtingesni tekstai – ženkleliu „Pažengusiems“, o tekstai, kuriuose gali būti daugiau mokiniams nežinomos leksikos, – ženkleliu „Naudokitės žodynu“.

3.2. Temos / skyriaus struktūra ir užduočių sistema

Temos pateikiamos remiantis kalbinių gebėjimų ugdymo didaktiniais principais: pirmiausia pristatomas kalbos kontekstas ir supažindinama su kalbos medžiagos, pakartojami anksčiau išėti dalykai, vėliau kalbos medžiaga įtvirtinama, perkeliama ir pritaikoma. Kiekvienos temos pradžioje (vadovėlyje ir pratybų sąsiuvinyje) įvardijami bendrieji mokymosi uždaviniai (t. y. numatomi mokymosi rezultatai), skirti pirmiausia mokiniams. Toks uždavinių pateikimas mokinius nuteikia kryptingai veikti, padeda ugdytis labai svarbius mokymosi mokytis gebėjimus. Visos temos suskirstytos pamokomis. Kiekviena pamoka pradedama įvadiniu pokalbiu su mokytoju (tai pažymėta atitinkamu ženkleliu) ir baigiama apibendrinamąja užduotimi mokiniui, formuluojama kaip mokymosi rezultatas. Ji taip pat pažymėta atitinkamu ženklu. Taip sudaromos prielaidos sistemingai mokytis siekiant tarpinio rezultato, suformuluoto kaip pamokos uždavinys.

Sakytinio teksto supratimui (klausymui) ugdyti parinktos įvairios užduotys. Klausomi tekstai ne tik skirti teksto supratimo gebėjimams ugdyti, bet ir padės formuoti pokalbio strategijos gebėjimus (pradėti, inicijuoti, tęsti, užbaigti pokalbį, užduoti pašnekovui klausimus). Tai labai svarbu norint lavinti ir tobulinti sakytinės sąveikos gebėjimus. Užduotys, susietos su įrašytais tekstais – interviu, pranešimais, dialogais, pasisakymais, yra viena svarbiausių priemonių sakytinės kalbos supratimui ugdyti. Mokomosios užduotys skirtos parengti mokinių suprasti kalbos prasmę, išrinkti iš teksto reikalingą informaciją ar nuodugnai suprasti tekstą.

Rašytinio teksto supratimo (skaitymo) gebėjimų ugdymui skiriama daug dėmesio. Teksto skaitymas yra visų kalbinės veiklos rūšių gebėjimų ugdymo pamatas. Skaityti skirti tekstai daugiausia originalūs, su jais susietos užduotys (daugiausia kalbėjimo ir rašymo) padės ugdyti ne tik teksto supratimo, bet ir savarankiškos mokinių veiklos gebėjimus. Darbas su skaitomu tekstu suskirstytas į tris etapus: prieš teksto skaitymą daugiausia atliekamos leksinės užduotys, formuluojamos hipotezės (apie ką galėtų būti kalbama tekste); skaitant tekstą nustatomas teiginių teisingumas, teksto turinio nuoseklumas, ieškoma teksto fragmentų, kuriama teksto santrauka ir pan.; užduotys, atliekamos tekstą perskaičius ir nuodugnai supratęs, dažniausiai susietos su kalbėjimu ir kūrybiniu rašymu.

Kalbėjimo (sakytinės sąveikos ir raiškos) gebėjimai vadovėlyje ugdomi dviem kryptimis: dialoginės kalbos (sąveika) ir kalbėjimo monologu (raiška). Sąveikos užduotys daugiausia imituoja situacijas, kuriose mokinys galėtų atsidurti bendraudamas su kalbos šalies atstovais. Užduotys kalbėti monologu šiuo etapu skirtos ugdytis gebėjimus kurti pasakojamojo, apibūdinamojo ir mišraus pobūdžio sakytinius tekstus su samprotavimo elementais.

Rašytinio teksto kūrimo (rašytinės sąveikos ir raiškos) užduotys skirtos kurti įvairius tekstus: pildyti gyvenimo aprašymo (CV) anketą, rašyti asmeninį laišką ar trumpą pasakojamąjį tekstą su samprotavimo elementais. Dauguma rašytinio teksto kūrimo užduočių yra pratybų sąsiuvinyje.

3.3. Kalbos (gramatikos) medžiagos atranka ir pateikimas

Gramatikos medžiaga, kaip ir kitose vadovėlio dalyse, atrinkta ir pateikta remiantis funkcinio pagrindu, t. y. komunikacinėmis intencijomis, funkcinėmis semantinėmis kategorijomis. Taip siekiama suteikti galimybę ugdytis numatytus teksto supratimo bei rašytinio ir sakytinio teksto kūrimo gebėjimus. Kiekviena tema glaudžiai siejama su atitinkama kalbos medžiaga. Gramatikos medžiaga integruojama į klausyti ir skaityti skirtus tekstus, įtvirti-

nama specialiomis pratybomis, padėsiančiomis suformuoti atitinkamus įgūdžius taisyklingai ir tinkamai vartoti produkuojamoje kalboje gramatinės formas ir struktūras. Daugiau dėmesio skiriama sudėtingesnėms gramatinėms struktūroms. Vadovėlyje kiekvieno skyriaus pabaigoje gramatikos medžiaga pateikiama lentelėmis. Čia funkcinis pagrindas susiejamas su sisteminiu: pateikiamos tiek atskiros formos, reiškiančios tam tikras funkcijas (pvz., laiko raiška), tiek, pvz., vardažodžių kaitymo lentelės. Gramatinės kategorijos plačiau pristatomos gramatikos sąsiuvinyje, jas įtvirtinti padės pratybų sąsiuvinyje pateiktos užduotys.

3.4. Vaizdinės medžiagos funkcijos

Vadovėlio vaizdinė medžiaga funkcionali. Nuotraukos ir piešiniai padeda pristatyti temą, nauja sociokultūrine informacija papildo skaitomus tekstus. Iliustracijos taip pat atspindi kontekstą, padeda atlikti užduotis, geriau įsiminti leksiką. Kartu jos pagyvina mokomąją medžiagą, daro mokymąsi patrauklų.

3.5. Pratybų sąsiuvinio ir gramatikos sąsiuvinio paskirtis

Pratybų sąsiuvinis skiriamas mokinio savarankiškam darbui klasėje ir namie. Ši mokomojo komplekto dalis atlieka labai svarbų vaidmenį – padeda taikyti ir įtvirtinti mokomąją medžiagą (pvz., automatizuoti gramatikos medžiagą) bei įgyti svarbių komunikaciniams gebėjimams išsiugdyti reikalingų įgūdžių. Kita pratybų sąsiuvinio paskirtis – teikti mokiniui galimybę atlikti vadovėlio užduotis raštu (vadovėlyje yra nuorodos į pratybų sąsiuvinį). Pratybų sąsiuvinyje pateikti ir fakultatyviniai klausymo ir skaitymo tekstai, kurie mokiniui gali būti įdomūs, leidžiantys papildyti sociokultūrinės ir krašto pažinimo žinias.

Gramatikos sąsiuvinyje sutelkta vadovėlio gramatikos medžiaga, pateiktos jai įtvirtinti skirtos specialios užduotys. Aukštesnis kalbos mokėjimo lygis iš mokinio reikalauja išsiugdyti kalbos sistemos vaizdą, todėl pasirinktas nuoseklus gramatinių kategorijų pristatymo būdas (nuo vardažodžių iki sintaksės).

Autorės

Šeštųjų mokymo(si) metų mokomosios medžiagos planas

Kalbos mokymo(si) tikslas

Ugdyti mokinių užsienio (rusų) kalbos komunikacinę kompetenciją, teikiančią galimybę vartoti kalbą įvairiose asmeninio ir viešojo gyvenimo situacijose, ugdytis vertybines nuostatas, atvirumą pasaulio bendruomenei, toleranciją, kūrybiškumą ir saviraiškos užsienio (rusų) kalba gebėjimus (remiantis BP numatytais kalbos vartojimo temomis ir situacijomis).

Mokymosi uždaviniai

Skatinti mokinius ugdytis gebėjimus:

- vartoti užsienio kalbą (rusų) kaip komunikacijos priemonę (keistis informacija, nuomonėmis, patirtimi);
- tobulinti lingvistinę kompetenciją, būtiną komunikuoti;
- taikyti tinkamas strategijas siekiant suprasti sakinčius ir rašytinius tekstus, kuriant tekstus bei bendraujant raštu ir žodžiu;
- suvokti užsienio kalbą kaip sociokultūrinės tikrovės dalį;
- išmokti kalbos mokymosi būdų ir juos taikyti;
- naudojantis informacinėmis technologijomis ieškoti informacijos ir bendrauti užsienio kalba.

Ugdomi mokinių gebėjimai

Sakytinio teksto supratimas

Suprasti tiesiogiai sakomą ar įrašytą tekstą bendrine rusų kalba programos temomis, kai kalbama normaliu tempu:

- suprasti ilgesnio pokalbio ar monologinio pasakojamojo, apibūdinamojo ar mišriojo tipo teksto, kuriame yra samprotavimo elementų, aiškiai išreikštą pagrindinę mintį arba problemą, atskirti pagrindinę informaciją nuo papildomos,
- suprasti pagrindinę trumpų informacinių ar reklamos skelbimų, interviu, radijo ir televizijos pranešimų informaciją,
- pasirinkti klausymo būdą (visuminį, atrankinį, detalų) pagal klausymo tikslą ir komunikacinę situaciją.

Rašytinio teksto supratimas

Skaityti ir suprasti ilgesnius autentiškus sudėtingesnės sandaros informuojamojo, pasakojamojo, apibūdinamojo, taip pat mišriojo tipo tekstus, kuriuose yra samprotavimo elementų:

- suprasti samprotavimo elementų turinčių tekstų (pasisakymų, interviu) pagrindinę informaciją,
- rasti reikiamą informaciją įvairaus pobūdžio tekstuose,
- detalai suprasti pasakojimus apie kasdienes įvykius,
- suprasti anketų ir blankų klausimus, kuriuose reikalaujama pateikti sudėtingesnę detalią informaciją.

Sakytinė sąveika ir raiška

Bendrauti remiantis programos temomis ir situacijomis (pradėti, palaikyti ir užbaigti pokalbį) siekiant komunikacinio tikslo kasdienėmis ir kultūros temomis (pvz., apie vaizduojamąjį meną, muziejų lankymą), trumpai (8–12 sakinių) arba išsamiai (12–18 sakinių) kalbėti monologu (pasakoti, apibūdinti, samprotauti):

- dalyvauti ilgesniame pokalbyje siekiant komunikacinio tikslo,
- trumpai pasakoti apie užsienio ir gimtąją šalį (geografinė padėtis, klimatas, orai, įdomios vietovės, įžymūs žmonės, muziejai, miestai, masinės informavimo priemonės, spauda, gamta, ekologijos problemos ir pan.),
- trumpai išsakyti nuomonę, įspūdį (apie įvykį, ekskursiją, perskaitytą laikraštį / žurnalą, straipsnį ir pan.).

Rašytinė sąveika ir raiška

Teikti informaciją, bendrauti raštu remiantis programos temomis ir situacijomis (trumpai (60–90 sakinių) arba išsamiai (80–100 sakinių) pasakoti, apibūdinti, reikšti nuomonę, jausmus):

- pateikti asmeninio pobūdžio informaciją pildant gyvenimo aprašymą: parašyti savo vardą, pavardę, adresą, apibūdinti kalbų mokėjimą, pomėgius, asmens savybes,
- aprašyti žmogaus būdą (charakterį), matytą paveikslą, išsakyti savo nuomonę,
- asmeniniame laiške trumpai papasakoti apie savo šalį, gyvenamąją aplinką, savo veiklą ir pomėgius,
- rašyti trumpus straipsnelius, pvz., į mokyklos laikraštį, apie įvykusius arba vykstančius renginius ir pan.

1. Ugdytinios nuostatos

- Plėtoti kultūrinę savimonę siekiant suprasti kitokį mąstymą, kultūrą, gyvenimą, jausmą gretinant užsienio kalbą su gimtąja;
- Plėtoti ir įtvirtinti sakytinio ir rašytinio teksto suvokimo gebėjimus;
- Susipažinti su kitos šalies kultūra ir tradicijomis, mokinių gyvenimo realijomis klausantis garso įrašų ir skaitant užsienio kalbą;
- Ugdytis geresnę kalbėjimo kompetenciją ir ją įtvirtinti;
- Ugdytis sėkmingai komunikuoti būtinas normas ir vertybes: gebėjimą klausytis pašnekovo, bendrauti ir bendradarbiauti, toleranciją;
- Plėtoti ir įtvirtinti bendravimo raštu gebėjimus, ugdyti rašto ir rašymo kultūrą;
- Naudotis internetu kaip informacijos šaltiniu ir bendravimo priemone.

2. Ugdytini mokymosi mokytis gebėjimai

- Suvokti individualius kalbos mokymosi poreikius ir su mokytojo pagalba ar savarankiškai išsiskirti mokymosi uždavinius;
- Išmanyti, kokiais būdais galima savarankiškai ugdytis skaitymo, klausymo, kalbėjimo ir rašymo gebėjimus;
- Išmokti naujų kalbos mokymosi būdų ir juos taikyti;
- Mokytis naudojantis EKA adekvačiai įvertinti savo kalbos mokymosi pasiekimus, aptarti įsivertinimo rezultatus / mokymosi pasiekimus kartu su mokytoju ir savarankiškai;
- Išmokti ieškoti papildomos informacijos žodynuose, gramatikos žinynuose, internete;
- Remtis mokymosi patirtimi, įgyta mokantis kitų kalbų.

3. Temos / potėmės pagal BP

Kalbos šalis ir gimtoji šalis: lankytini objektai, kultūra, mokslas, žymiausi kultūros, mokslo atstovai, įžymūs žmonės, vaizduojamasis menas

Šiuolaikinės informacijos priemonės (televizija, radijas, spauda, internetas)

Šalies gamta, klimatas, oras, ekologijos klausimai, kelionės, turizmas

4. Ugdymo turinys

Eil. Nr.	Skyrius / Temos (pagal BP)	Valandų skaičius	Ugdomi gebėjimai
1.	<p>Страны-соседи</p> <p>Kalbos ir gimtoji šalis: klimatas, gamta, įdomios vietovės, vaizduojamasis menas</p>	16* (22**)	<p><i>Klausymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės suprasti ilgesnio pokalbio ar monologinio teksto aiškiai išreikštą pagrindinę mintį arba problemą, atskirti pagrindinę informaciją nuo papildomos; suprasti pagrindinę trumpų informacinių skelbimų, radijo ir televizijos pranešimų informaciją <p><i>Skaitymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės suprasti pasisakymų, interviu pagrindinę informaciją, rasti reikiamą informaciją skelbimuose, informaciniuose, krašto pažinimo tekstuose <p><i>Kalbėjimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės dalyvauti ilgesniame pokalbyje siekdami komunikacinio tikslo (teirautis apie kelionę, orus), kalbėti monologu (pasakoti apie šalių geografinės padėties ypatumus, išsamiai pasakoti apie savo šalį, jos gamtą ir klimatą įvairiais metų laikais) <p><i>Rašymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės parašyti išsamų laišką (papasakoti apie savo šalį, pakviesti į svečius), sukurti trumpą reklamos tekstą (apie poilsį Lietuvoje)
2.	<p>О русской культуре</p> <p>Kalbos ir gimtoji šalis: lankylini objektai, vaizduojamasis menas, literatūra, žymiausi kultūros atstovai; kelionės, turizmas</p>	15 (21)	<p><i>Klausymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės nuodugniai suprasti ilgesnį pokalbį, monologinį pasakojimą; suprasti pagrindinę trumpų informacinių skelbimų, pranešimų informaciją <p><i>Skaitymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės iš autentiškų informacinių tekstų išrinkti svarbiausią informaciją, ją palyginti ir trumpai apibendrinti žodžiu, nuodugniai suprasti ir trumpai pakomentuoti autentišką publicistinį tekstą <p><i>Kalbėjimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės kalbėti monologu (papasakoti apie miestą kaip kultūros centrą, įvardyti miesto kultūros įžomybes, papasakoti apie aplankytą muziejų, jo ekspoziciją, apibūdinti matytą paveikslą, išreikšti teigiamas ir neigiamas emocijas); dalyvauti ilgesniame pokalbyje siekdami komunikacinio tikslo (paklausti kelio ir jį paaiškinti, išsakyti ir klausti, kokių įspūdžių paliko ekskursija, kelionė, teirautis informacijos muziejuje) <p><i>Rašymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės parašyti rašinį (apibūdinti paveikslą – portretą – išsamiai aprašydami žmogaus išvaizdą, charakterį, veiksmus, išsakyti savo nuomonę)

Vertinimas	Pastabos (plano koregavimas, integruojamosios programos, integruotos pamokos, projektinė veikla ir kt.)
<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostinis vertinimas*** (dialogai, monologai pagal pateiktas situacijas skyriaus temomis, laiškais, kalbos vartojimo pratimai) • Apibendrinamasis vertinimas**** (kontrolinis testas Nr. 1, kalbėjimo užduotis) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostinis vertinimas (dialogai, monologai pagal pateiktas situacijas skyriaus temomis, kalbos vartojimo pratimai) • Apibendrinamasis vertinimas (kontrolinis testas Nr. 2, kalbėjimo užduotis) 	

3.	<p>О стране и людях</p> <p>Kalbos ir gimtoji šalys: kultūra, mokslas, žymiausi kultūros, mokslo atstovai</p>	18 (24)	<p><i>Klausymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės suprasti ilgesnio pokalbio ar monologinio teksto aiškiai išreikštą pagrindinę mintį arba problemą, atskirti pagrindinę informaciją nuo papildomos; suprasti pagrindinę trumpų informacinių skelbimų, interviu, radijo ir televizijos pranešimų informaciją <p><i>Skaitymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės suprasti pasisakymų, interviu pagrindinę informaciją, rasti reikiamą informaciją informaciniuose, grožinės literatūros tekstuose <p><i>Kalbėjimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės dalyvauti ilgesniame pokalbyje siekdami komunikacinio tikslo (teirautis apie kitos šalies valstybės simbolius, žymias asmenybes), kalbėti monologu (trumpai apibūdinti savo ir kalbos šalies valstybės simbolius, žymias asmenybes, mokslo laimėjimus) <p><i>Rašymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės pateikti išsamią asmeninio pobūdžio informaciją pildydami CV
4.	<p>В мире масс-медиа</p> <p>Šiuolaikinės informacijos priemonės (televizija, radijas, spauda, internetas), ekologijos klausimai</p>	19 (25)	<p><i>Klausymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės nuodugniai suprasti ilgesnį pokalbį, monologinį pasakojimą; suprasti pagrindinę trumpų informacinių skelbimų, pranešimų informaciją <p><i>Skaitymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės išrinkti svarbiausią informaciją iš autentiškų informacinių tekstų, ją palyginti ir trumpai apibendrinti žodžiu; suprasti autentišką publicistinį tekstą ir trumpai jį pakomentuoti <p><i>Kalbėjimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės apibūdinti žiniasklaidos priemonių vaidmenį kasdieniame gyvenime, papasakoti apie mėgstamą laikraštį / žurnalą, išsakyti savo nuomonę apie interneto naudą ir žalą (dalyvauti diskusijoje); įvardyti globalias gamtosaugos problemas, trumpai jas apibūdinti, aptarti ekologinę situaciją savo gyvenamojoje vietovėje, išsamiai apibūdinti savo dalyvavimą gamtosauginėje veikloje, įvardyti ir įvertinti priemones gamtosaugos problemoms spręsti <p><i>Rašymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mokiniai gebės asmeniniame laiške išsamiai papasakoti apie mėgstamas televizijos laidas, išsakyti savo nuomonę šia tema, sukurti išsamią laikraščio / žurnalo anotaciją, trumpą pranešimą apie renginį

* Planas parengtas numatant pamokoms skirti 68 val. per mokslo metus (2 val. per savaitę).

** Planas parengtas numatant pamokoms skirti 92 val. per mokslo metus (3 val. per savaitę, 12 % – rezervinės valandos).

*** Diagnostinio vertinimo formos parenkamos atsižvelgus į konkrečios klasės pasiekimų lygį bei poreikius ir tikslinamos pamokų ciklų planuose.

**** Rekomenduojama naudotis „Mokytojo knygoje 6“ pateiktais mokinių pasiekimų įvertinimo testais, kuriuos, atsižvelgus į konkrečios klasės (mokinio) pasiekimų lygį, nesunku pritaikyti (papildyti), taip pat pratybų sąsiuvinyje pateiktomis kalbėjimo užduotimis.

• Diagnostinis vertinimas (dialogai, monologai pagal pateiktas situacijas skyriaus temomis, kalbos vartojimo pratimai) • Apibendrinamasis vertinimas (kontrolinis testas Nr. 3, kalbėjimo užduotis)	
• Diagnostinis vertinimas (dialogai, monologai pagal pateiktas situacijas skyriaus temomis, laiškai, kalbos vartojimo pratimai) • Apibendrinamasis vertinimas (kontrolinis testas Nr. 4, kalbėjimo užduotis)	

5. Pagrindinės ir papildomos mokymosi priemonės ir kiti ištekliai

1. M. Puzaitė, L. Šernienė. Šag za šagom. Vadovėlis 6. Naujas. Vilnius: Presvika, 2013
2. M. Puzaitė, L. Šernienė. Šag za šagom. Pratybų sąsiuvinis 6. Naujas. Vilnius: Presvika, 2013
3. M. Puzaitė, L. Šernienė. Šag za šagom. CD 6. Naujas. Vilnius: Presvika, 2013
4. M. Puzaitė, L. Šernienė. Šag za šagom. Gramatikos sąsiuvinis 6. Naujas. Vilnius: Presvika, 2013

6. Vertinimas

Mokinių pažanga ir pasiekimai vertinami pagal mokykloje patvirtintą vertinimo tvarkos aprašą, kuris parengiamas vadovaujantis Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256 (Žin., 2004, Nr. 35-1150).

- Formuojamąjį vertinimą sudaro žodiniai komentarai, klausimai žinioms ir supratimui patikrinti, įsivertinimas, „šviesoforo“ metodas ir kt.
- Klausymo ir skaitymo gebėjimai vertinami taikant pasirenkamojo atsakymo užduotis, schemas, lenteles, piešinius. Pabrėžiama tai, ką mokiniai atliko gerai. Gimtąja arba rusų kalba aptariama, kas padėjo suprasti tekstą (pažįstama situacija, žinomi žodžiai, vaizdinė parama ir kt.).
- Kaupiamasis vertinimas – mokinių pasiekimų ir pastangų vertinimas taikant įvairius vertinimo ir įsivertinimo būdus. Viso pamokų ciklo metu pagal susitarimą su mokiniais (atsižvelgus į mokykloje patvirtintą vertinimo tvarkos aprašą) gali būti vertinama: tinkamas pasirengimas pamokai, atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje, lankomumas ir kt. Surinkti taškai bendru mokytojo ir mokinių susitarimu galiausiai konvertuojami į pažymį.
- Įsivertinimas: gebėjimas įsivertinti ugdomas remiantis vadovėlyje pateiktais mokymosi uždaviniais ir pratybų sąsiuvinyje esančiu aprašu „Mokomės įsivertinti“, kuris parengtas pagal pagrindinio ugdymo II užsienio kalbos programą ir Europos kalbų aplanką.
- Diagnostinis vertinimas atliekamas, kai pamokų ciklo metu pagal iš anksto su mokiniais aptartus vertinimo kriterijus vertinamos atskiros užduotys (dialogas, monologas, laiškas, kalbos vartojimo pratimai ir kt.). Diagnostinio vertinimo formos parenkamos atsižvelgus į konkrečios klasės pasiekimų lygį ir poreikius. Diagnostinio vertinimo rezultatai nebūtinai fiksuojami pažymiu.
- Apibendrinamąjį vertinimą sudaro kontroliniai testai, apklausos žodžiu ir raštu, kalbėjimo užduotys išėjus mokymosi temą. Vertinimo užduotys turi padėti įvertinti konkrečius mokinių pasiekimus.

Detalieji pamokų ciklo planai

1. «Страны-соседи»

Valandų skaičius: 16

Papildomos mokymo priemonės: IKT

Integracija: geografija, dailė, muzika

Ugdomi gebėjimai pagal BP:

Sakytinio teksto supratimas

Suprasti tiesiogiai sakomą ar įrašytą tekstą bendrine rusų kalba programos temomis, kai kalbama normaliu tempu:

- suprasti ilgesnio pokalbio ar monologinio teksto aiškiai išreikštą pagrindinę mintį arba problemą, atskirti pagrindinę informaciją nuo papildomos,
- suprasti pagrindinę trumpų informacinių skelbimų, radijo ir televizijos pranešimų informaciją.

Pamokų temos	Mokymosi uždaviniai	Mokymo ir mokymosi veikla ir turinys
1. Кратко о Литве и о России	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, iliustracijomis ir kalbos medžiaga gebėsime trumpai apibūdinti šalių geografinės padėties ypatumus	<ul style="list-style-type: none"> • Temos tikslų ir uždavinių aptarimas (p. 6) • Dalyvavimas pokalbyje remiantis iliustracijomis ir pateiktu klausimu, esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi (1; PS – 1) • Globalusis ir detalusis klausymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (2 A, B) • Frontalusis naujų kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 7) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas individualiai arba grupėmis (PS – 2 A, B) • Trumpo pasakojimo kūrimas individualiai arba grupėmis remiantis klausymo teksto informacija, pateiktomis kalbos struktūromis ir leksika (3, 4; PS – 3)
2–3. Литва на карте Европы	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, skaitymo tekstu informacija ir kalbos medžiaga gebėsime išsamiai (raštu arba žodžiu) papasakoti apie savo šalį	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktu klausimu, esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi, asociogramos sudarymas (5 A; PS – 4) • Frontalusis naujų kalbos struktūrų aptarimas, komunikacinių parengiamųjų užduočių individualus atlikimas (gramatikos lentelės, p. 9, 11; PS – 5 B, B, Г, Д) • Trumpo pasakojimo kūrimas individualiai arba grupėmis remiantis teksto ištrauka ir iliustracijomis (5 B) • Globalusis ir detalusis skaitymas (naudojantis žodynu), informacijos atranka, apibendrinimas (6 A, B, B; PS – 5 A, 6, 7 A) • Laiško rašymas remiantis pateiktu planu (PS – 7 B) arba projektinis darbas pasirinkta tema (8 B, B)

Rašytinio teksto supratimas

Skaityti ir suprasti ilgesnius autentiškus sudėtingesnės sandaros informuojamojo, pasakojamojo, apibūdinamojo, taip pat mišriojo tipo tekstus, kuriuose yra samprotavimo elementų:

- suprasti pasisakymų, interviu pagrindinę informaciją,
- rasti reikiamą informaciją skelbimuose, informaciniuose, krašto pažinimo tekstuose.

Sakytinė sąveika ir raiška

Bendrauti remiantis programos temomis ir situacijomis (pradėti, palaikyti ir užbaigti pokalbį) siekiant komunikacinio tikslo, kalbėti monologu (pasakoti, apibūdinti, samprotauti):

- dalyvauti ilgesniame pokalbyje siekiant komunikacinio tikslo (teirautis apie kelionę, orus),
- kalbėti monologu (pasakoti apie šalių geografinės padėties ypatumus, savo šalies gamtą ir klimata, orus įvairiais metų laikais).

Rašytinė sąveika ir raiška

Teikti informaciją, bendrauti raštu remiantis programos temomis ir situacijomis (pasakoti, apibūdinti, reikšti mintis, jausmus):

- parašyti išsamų laišką (papasakoti apie savo šalį, pakviesti į svečius),
- sukurti trumpą reklamos tekstą (apie poilsį Lietuvoje).

	Vertinimas	Pastabos
	<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (laiškas arba projektinis darbas)	<ul style="list-style-type: none"> • 8 užduotis gali būti skirta darbui diferencijuoti

4. Россия на карте мира	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, skaitymo tekstų informacija ir kalbos medžiaga gebėsime išsamiai papasakoti apie šalį (raštu arba žodžiu), pakomentuoti šalies gamtos ir klimato ypatumus (arba parengti pranešimą „Apie Rusiją – skaičiais“)	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis Rusijos žemėlapiu, esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi (9 A) • Frontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 14, 15) • Selektyvusis skaitymas (naudojantis žodynu), informacijos atranka ir apibendrinimas (9 B, B; PS – 8, 9) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas individualiai arba poromis (10 A, B) • Pasakojimo kūrimas pateikta tema remiantis pamokos medžiaga ir planu (11)
5–6. О погоде в разные времена года	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, skaitymo tekstų informacija ir kalbos medžiaga gebėsime išsamiai papasakoti apie orus Lietuvoje įvairiais metų laikais	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis iliustracijomis ir pateiktu klausimu ir leksika, esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi (13) • Darbas grupėmis: pasakojimo kūrimas remiantis pateiktomis kalbos struktūromis (12 B) • Frontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 17) • Globalusis ir selektyvusis skaitymas (naudojantis žodynu), informacijos atranka ir apibendrinimas (13 A, B, B; PS – 10, 11) • Pasakojimo kūrimas pateikta tema remiantis pamokos medžiaga ir pateiktais žodžiais bei žodžių junginiais (14)
7–8. Какая погода ожидается	Remdamiesi klausymo tekstų informacija, kalbos medžiaga ir pateikta komunikacine situacija pokalbyje su draugu gebėsime papasakoti apie oro sąlygas	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis iliustracijomis, žodyno įtvirtinimas (15; PS –12) • Selektyvusis ir detalusis klausymas, informacijos atranka ir frontalusis aptarimas (16 A, B; PS – 13 A) • Dialogo kūrimas pagal pateiktą situaciją ir klausimus (18)
9–10. Весна в живописи	Remdamiesi pateiktais klausimais ir kalbos struktūromis gebėsime apibūdinti peizažą (raštu arba žodžiu)	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis paveikslų reprodukcijomis (19 A, B) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas pratybų sąsiuvinyje (PS – 12 B, B, 15) • Globalusis ir detalusis skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (20 A, B) • Paveikslo (peizažo) aptarimas grupėmis remiantis pateiktais klausimais ir kalbos struktūromis (21 A, B, 23; PS – 16) • Pasakojimo apie paveikslą kūrimas (raštu arba žodžiu) remiantis pateiktu planu
11 . Уникальные места России: Байкал	Naudodamiesi žodynu ir remdamiesi svarbiausia teksto informacija išsamiai papasakosime apie Baikalo ežerą	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis ir klausymo tekstų informacija (24 A, B) • Frontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 23) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas (25) • Globalusis ir selektyvusis skaitymas (naudojantis žodynu), informacijos atranka ir apibendrinimas (26 A, B; PS – 17)

<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) <ul style="list-style-type: none"> • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) <ul style="list-style-type: none"> • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamojo vertinimo metodikos • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (dialogas) 	<ul style="list-style-type: none"> • 13 B užduotis pratybų sąsiuvinyje gali būti skirta darbui diferencijuoti
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) <ul style="list-style-type: none"> • Diagnostinis vertinimas (peizažo apibūdinimas) 	<ul style="list-style-type: none"> • 21 B, 22 užduotys pratybų sąsiuvinyje gali būti skirtos darbui diferencijuoti
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) 	

<p>12. Уникальные места России: Камчатка</p>	<p>Naudodamiesi žodynu ir remdamiesi svarbiausia pačių atrinkta teksto informacija gebėsime išsamiai papasakoti apie Kamčiatkos unikalumą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis Rusijos žemėlapiu, esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi (27) • Selektyvusis ir detalusis skaitymas (naudojantis žodynu), informacijos atranka ir apibendrinimas (27 A, B; PS – 18)
<p>13. Уникальные места Литвы</p>	<p>Remdamiesi skaitymo tekstų informacija gebėsime parengti projektą „Įdomiausios Lietuvos vietos“ (pranešimas, reklamos skelbimas, pristatymas <i>Power Point</i> programa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis teksto pradžia (29 A) • Darbas grupėmis: detalusis skaitymas, informacijos atranka, apibendrinimas (29 B; PS – 20) • Projekto plano aptarimas grupėmis
<p>14. Чему мы научились: повторение темы, самооценивание</p>	<p>Remdamiesi pratybų sąsiuvinyje pateiktu testu ir gebėjimų aprašu įvertinsime savo pažangą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gramatikos sąsiuvinio užduočių atlikimas siekiant pritaikyti įgytas žinias ir įtvirtinti gebėjimus • Mokymosi pasiekimų įsivertinimas pagal pratybų sąsiuvinyje pateiktą įsivertinimo testą, rezultatų aptarimas remiantis pamokų uždaviniais ir pratybose pateiktais gebėjimų aprašais
<p>15–16. Контрольная работа. Работа над ошибками</p>	<p>Remdamiesi įgytomis žiniomis ir gebėjimais atliksime pateikto kontrolinio darbo užduotis. Kartu su mokytoju aptarsime savo mokymosi pasiekimus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pateikto kontrolinio darbo atlikimas

<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) 	<ul style="list-style-type: none"> • 28 A, Б, В užduotys gali būti skirtos darbui diferencijuoti
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (projektas: įžymios vietos pristatymas ir kvietimas atvykti / aplankyti) 	<p>Projekto formą ir pristatymo būdą mokiniai renkasi patys (diferencijuojama pagal rezultata)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas: įsivertinimas / draugo vertinimas 	<ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas įsivertinti ugdomas pagal pratybų sąsiuvinyje aprašytus gebėjimus („Mokomės įsivertinti“). Įsivertinimo būdai paaiškinami remiantis vadovėlyje pateiktais mokymosi uždaviniais ir pratybų sąsiuvinyje esančiais gebėjimų aprašais („Mokomės įsivertinti“)
<ul style="list-style-type: none"> • Apibendrinamasis vertinimas (kontrolinis testas Nr. 1) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekomenduojama naudotis „Mokytojo knygoje“ pateiktais testais (Контрольная работа № 1)

2. «О русской культуре»

Valandų skaičius: 15

Papildomos mokymo priemonės: IKT

Integracija: dailė, etnokultūra, muzika

Ugdomi gebėjimai pagal BP:

Sakytinio teksto supratimas

Suprasti tiesiogiai sakomą ar įrašytą tekstą bendrine rusų kalba programos temomis, kai kalbama normaliu tempu:

- suprasti ilgesnio pokalbio ar monologinio teksto aiškiai išreikštą pagrindinę mintį arba problemą, atskirti pagrindinę informaciją nuo papildomos;
- suprasti pagrindinę trumpų informacinių skelbimų, radijo ir televizijos pranešimų informaciją.

Rašytinio teksto supratimas

Skaityti ir suprasti ilgesnius autentiškus sudėtingesnės sandaros informuojamojo, pasakojamojo, apibūdinamojo, taip pat mišriojo tipo tekstus, kuriuose yra samprotavimo elementų:

- išrinkti svarbiausią informaciją iš autentiškų informacinių tekstų, ją palyginti ir trumpai apibendrinti žodžiu;
- detalai suprasti ir trumpai pakomentuoti autentišką publicistinį tekstą.

Pamokų temos	Mokymosi uždaviniai	Mokymo ir mokymosi veikla ir turinys
1. Что посетить в Литве	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais ir savo patirtimi gebėsime trumpai apibūdinti šalies kultūros vertybes	<ul style="list-style-type: none"> • Temos tikslų ir uždavinių aptarimas (p. 6) • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktu tekstu (rašinio ištrauka), esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi, asociogramos sudarymas (1 A, B; PS – 1) • Frontalusis naujų kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 31, 32) • Parengiamųjų kalbos vartojimo užduočių atlikimas individualiai arba grupėmis (PS – 2, 3) • Globalusis ir detalusis klausymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (2 A, B) • Trumpo pasakojimo kūrimas remiantis klausymo teksto informacija, savo patirtimi ir pamokos medžiaga (3A)
2–3. Экскурсия по Санкт-Петербургу	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, skaitymo ir klausymo tekstų informacija, miesto schema gebėsime paklausti kelio ir jį paaiškinti	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis Rusijos žemėlapiu, esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi (4 A) • Globalusis ir selektyvusis skaitymas, informacijos atranka, apibendrinimas (4 B; PS – 4) • Frontalusis naujų kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 33, 35; PS – p. 18, 19) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas individualiai arba grupėmis (PS – 5 A, B, B, 7 A, B) • Selektyvusis klausymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (5 A, B, B; PS – 6 A, B) • Dialogo kūrimas pagal pateiktą situaciją (6)

Sąlytinė sąveika ir raiška

Bendrauti remiantis programos temomis ir situacijomis (pradėti, palaikyti ir užbaigti pokalbį) siekiant komunikacinio tikslo, kalbėti monologu (pasakoti, apibūdinti, samprotauti):

- kalbėti monologu (papasakoti apie miestą kaip kultūros centrą, įvardyti miesto kultūros įžymybes, papasakoti apie muziejų, jo ekspoziciją, kitus Lietuvos muziejus, apibūdinti matytą paveikslą, aplankyta muziejų, išreikšti teigiamas ir neigiamas emocijas),
- dalyvauti ilgesniame pokalbyje siekiant komunikacinio tikslo (klausti kelio ir jį paaiškinti, išsakyti ir klausti, kokių įspūdžių paliko ekskursija, kelionė, teirautis informacijos muziejuje).

Rašytinė sąveika ir raiška

Teikti informaciją, bendrauti raštu remiantis programos temomis ir situacijomis (pasakoti, apibūdinti, reikšti mintis, jausmus):

- parašyti rašinį (apibūdinti paveikslą – portretą: išsamiai aprašyti žmogaus išvaizdą, charakterį, veiksmus, išsakyti savo nuomonę).

Vertinimas	Pastabos
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas)	<ul style="list-style-type: none"> • 3 B užduotis gali būti skirta darbui diferencijuoti
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.). • Diagnostinis vertinimas (dialogas)	

<p>4–5. О музеях Санкт-Петербурга</p>	<p>Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, skaitymo ir klausymo tekstų informacija ir kalbos medžiaga gebėsime sukurti dialogą apie ekskursiją, išreikšti teigiamas ir neigiamas emocijas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis, klausymo teksto informacija (7, 8 A) • Detalusis klausymas, informacijos atranka ir frontalusis aptarimas (8 B) • Frontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 37, 38) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas (PS – 8, 9, 10) • Darbas grupėmis: detalusis skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (9 A, B) • Komunikacinės parengiamosios užduoties atlikimas poromis (10) • Dialogo kūrimas remiantis tekstų informacija ir pateiktomis kalbos struktūromis (11)
<p>6–7. Эрмитаж – крупнейший музей мира</p>	<p>Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, skaitymo tekstų informacija ir kalbos medžiaga gebėsime išsamiai papasakoti apie muziejų, jo ekspoziciją arba teirautis gido informacijos apie muziejų</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis ir teksto pradžia (12, 13 A) • Frontalusis naujų kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 40), kalbos vartojimo užduočių atlikimas gramatikos sąsiuvinyje • Darbas grupėmis: globalusis ir selektyvusis skaitymas, informacijos atranka, apibendrinimas (13 B, B; PS – 11 A) • Klausimų sudarymas, dialogo kūrimas remiantis teksto informacija (14, PS – 11 B) • Pasakojimo apie muziejų kūrimas remiantis pateiktomis sakinių pradžiomis, teksto informacija (15)
<p>8. О музеях Литвы</p>	<p>Remdamiesi tekstų informacija, kalbos medžiaga gebėsime išsamiai papasakoti apie Lietuvos muziejus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktu klausimu (16) • Frontalusis naujų kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 44), kalbos vartojimo užduočių atlikimas (PS – 13) • Globalusis ir detalusis skaitymas, informacijos atranka, apibendrinimas individualiai ir grupėmis (17 A, B, B, Г; PS – 12 A, B) • Pasakojimo apie muziejų kūrimas remiantis tekstų informacija (18)
<p>9. О русской живописи: М. Врубель «Царевна-Лебедь» (история создания)</p>	<p>Remdamiesi teksto informacija gebėsime trumpai papasakoti paveiklo sukūrimo istoriją (arba remdamiesi pateiktu planu išsamiai apibūdinti paveikslą raštu arba žodžiu)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktais meno kūrinių pavadinimais (19 A) • Frontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelė, p. 46) • Detalusis skaitymas, informacijos atranka ir teksto reziumė pildymas (19 B, B; PS – 14) • Diferencijuotas darbas: 20 A, B, 21; PS – 15

<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (dialogas) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas arba rašinys) 	<ul style="list-style-type: none"> • 20 A, Б, 21 užduotys gali būti skirtos darbui diferencijuoti

<p>10–12. Портреты В. Серова (рассказ о картине)</p>	<p>Remdamiesi tekstų informacija, pateiktu planu ir teksto santrauka gebėsime apibūdinti paveikslą (portretą) raštu (arba žodžiu)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis portretų reprodukcijomis (22) • Frontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelė, p. 49) • Globalusis ir detalusis klausymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (23 A, B; PS – 16) • Portreto aptarimas dirbant individualiai, poromis ir grupėmis (24 A, B) • Individualus teksto kūrimas remiantis pateiktomis kalbos struktūromis ir planu (25, 26 A, B; PS – 20, 21)
<p>13. Чему мы научились: повторение темы, самооценивание</p>	<p>Remdamiesi pratybų sąsiuvinyje pateiktu testu ir gebėjimų aprašu įvertinsime savo pažangą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gramatikos sąsiuvinio užduočių atlikimas siekiant pritaikyti įgytas žinias ir įtvirtinti gebėjimus • Mokymosi pasiekimų įsivertinimas pagal pratybų sąsiuvinyje pateiktą įsivertinimo testą, rezultatų aptarimas remiantis pamokų uždaviniais ir pratybose pateiktais gebėjimų aprašais
<p>14–15. Контрольная работа. Работа над ошибками</p>	<p>Remdamiesi įgytomis žiniomis ir gebėjimais atliksime pateikto kontrolinio darbo užduotis. Kartu su mokytoju aptarsime savo mokymosi pasiekimus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pateikto kontrolinio darbo atlikimas

<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas arba rašinys) 	<ul style="list-style-type: none"> • 27 A, B, 28 A, B; PS – A, B užduotys gali būti skirtos darbui diferencijuoti
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas: įsivertinimas / draugo vertinimas 	<ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas įsivertinti ugdomas pagal pratybų sąsiuvinyje aprašytus gebėjimus („Mokomės įsivertinti“). Įsivertinimo būdai paaiškinami remiantis vadovėlyje pateiktais mokymosi uždaviniais ir pratybų sąsiuvinyje esančiais gebėjimų aprašais („Mokomės įsivertinti“)
<ul style="list-style-type: none"> • Apibendrinamasis vertinimas (kontrolinis testas Nr. 2) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekomenduojama naudotis „Mokytojo knygoje“ pateiktais testais (Контрольная работа № 1)

3. «О стране и людях»

Valandų skaičius: 18

Papildomos mokymo priemonės: IKT

Integracija: gimtoji kalba ir literatūra, istorija, pilietiškumo pagrindai

Ugdomi mokinių gebėjimai pagal BP:

Sakytinio teksto supratimas

Suprasti tiesiogiai sakomą ar įrašytą tekstą bendrine rusų kalba programos temomis, kai kalbama normaliu tempu:

- suprasti ilgesnio pokalbio ar monologinio teksto aiškiai išreikštą pagrindinę mintį arba problemą, atskirti pagrindinę informaciją nuo papildomos,
- suprasti pagrindinę trumpų informacinių skelbimų, interviu, radijo ir televizijos pranešimų informaciją.

Rašytinio teksto supratimas

Skaityti ir suprasti ilgesnius autentiškus sudėtingesnės sandaros informuojamojo, pasakojamojo, apibūdinamojo, taip pat mišriojo tipo tekstus, kuriuose yra samprotavimo elementų:

- suprasti pasisakymų, interviu pagrindinę informaciją,
- rasti reikiamą informaciją informaciniuose, grožiniuose tekstuose.

Памokų temos	Mokymosi uždaviniai	Mokymo ir mokymosi veikla ir turinys
1. Символы государства	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, iliustracijomis ir kalbos medžiaga gebėsime trumpai papasakoti apie valstybės simbolių reikšmę	<ul style="list-style-type: none"> • Temos tikslų ir uždavinių aptarimas (p. 54) • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis, esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi (1; PS – 1) • Selektyvusis ir detalusis klausymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (2 A, B) • Frontalusis naujų kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 55; PS – 2 A, B) • Detalusis skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas remiantis pateiktais klausimais (3 A, B) • Trumpo pasakojimo kūrimas remiantis teksto informacija (4)
2. О государственных символах России	Dirbdami grupėmis gebėsime parašyti teksto santrauką (10 svarbiausių faktų)	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateikta sentencija (5) • Darbas grupėmis: globalusis ir detalusis skaitymas, informacijos atranka, apibendrinimas (6 A, B) • Teksto santraukos rengimas grupėmis (7, PS – 3)
3–4. Государственные символы Литвы	Remdamiesi skaitymo tekstų informacija gebėsime kalbėdami su draugu teirautis informacijos ir pasakoti apie valstybės simbolius	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktu klausimu, esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi (8) • Darbas grupėmis: globalusis ir detalusis skaitymas, informacijos atranka, apibendrinimas pildant lentelę teksto informacija (9 A, B) • Dialogų kūrimas remiantis pateiktais klausimais ir pateikta situacija (11 A, B)

Sąskaitinė sąveika ir raiška

Bendrauti remiantis programos temomis ir situacijomis (pradėti, palaikyti ir užbaigti pokalbį) siekiant komunikacinio tikslo, kalbėti monologu (pasakoti, apibūdinti, samprotauti):

- dalyvauti ilgesniame pokalbyje siekiant komunikacinio tikslo (teirautis apie kitos šalies valstybės simbolius, žymias asmenybes),
- kalbėti monologu (trumpai apibūdinti savo ir kalbos šalies valstybės simbolius, žymias asmenybes, mokslo laimėjimus).

Rašytinė sąveika ir raiška

Teikti informaciją, bendrauti raštu remiantis programos temomis ir situacijomis (pasakoti, apibūdinti, reikšti mintis, jausmus):

- pateikti išsamią asmeninio pobūdžio informaciją pildant CV.

Vertinimas	Pastabos
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas)	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.).	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (dialogas) arba pranešimas apie pasirinkto Lietuvos miesto simbolius (žodžiu arba raštu)	<ul style="list-style-type: none"> • 10 užduotis gali būti skirta darbui diferencijuoti

<p>5–6. Исторические личности России: Пётр I</p>	<p>Dirbdami grupėmis, remdamiesi svarbiausia teksto informacija ir pateiktais klausimais galėsime trumpai papasakoti apie istorinę asmenybę</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis (13 A) • Frontalusis naujų kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelė, p. 61) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas poromis (13 B) • Darbas grupėmis: detalusis skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas, lentelės pildymas (15 A, B; PS – 6)
<p>7–8. Учимся писать CV, автобиографию</p>	<p>Remdamiesi pateiktu pavyzdžiu gebėsime užpildyti CV anketą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis žinomų asmenybių sąrašu (17) • Frontalusis CV anketos aptarimas (18) • Selektyvusis skaitymas, informacijos atranka, CV anketos pildymas remiantis teksto informacija (19; PS – 7 A, B) • CV anketos pildymas (20)
<p>9. М. В. Ломоносов – гениальный учёный Век живи – век учись: о русском учёном М. В. Ломоносове</p>	<p>Remdamiesi teksto informacija gebėsime trumpai apibūdinti žmogaus veiklą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis patarlėmis (21 A, B) • Selektyvusis skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (22 A, B, B; PS – 8) • Frontalusis naujų kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelė, p. 79) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas (23; PS – 9 A, B, B, 10) • Trumpo pasakojimo kūrimas remiantis teksto informacija ir pateiktais klausimais (24)
<p>10–11. О научных открытиях</p>	<p>Remdamiesi teksto informacija gebėsime trumpai papasakoti apie mokslo atradimus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis ir klausimu (25) • Globalusis ir detalusis klausymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (26 A, B; PS – 11) • Frontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelė, p. 70) • Komunikacinių parengiamųjų pratimų atlikimas (PS – 12) • Selektyvusis skaitymas, informacijos atranka, lentelės pildymas (27 A, B; PS – 13) • Trumpo pasakojimo (arba trumpo pranešimo „Lietuvos mokslininkai“) kūrimas remiantis teksto informacija ir pateiktais klausimais (27 B)
<p>12–13. Поэтические символы стран</p>	<p>Dirbdami grupėmis išrinksime iš teksto svarbiausią informaciją ir užpildysime lentelę</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis ir klausimais (28 A, B) • Frontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelė, p. 72) • Globalusis ir selektyvusis skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (29 A, B, B; PS – 14 A, B)

<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamojo vertinimo metodikos • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) 	<ul style="list-style-type: none"> • 14, 16 užduotys gali būti skirtos darbui diferencijuoti
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (CV anketa) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas arba projektas / pranešimas „Jie garsina mūsų šalį“) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) 	

14. О поэте Сергее Есенине	Remdamiesi pateiktais klausimais gebėsime trumpai atpasakoti tekstą išskirdami svarbiausią informaciją	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis sentencijomis ir klausimais (31, 32 A) • Selektyvusis skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (32 B) • Teksto atpasakojimo kūrimas remiantis pateiktais klausimais (32 B)
15. Читаем классику	Remdamiesi pateiktais klausimais ir teiginiais gebėsime trumpai apibūdinti / interpretuoti eilėraštyje vaizduojamas situacijas, lyrinio subjekto būseną ir išgyvenimus, paaiškinsime, kas S. Jesenino eilėraščiuose reiškama gamtos vaizdais	<ul style="list-style-type: none"> • Įvadinis pokalbis, komentuojamasis eilėraščių ištraukų skaitymas, tematikos nustatymas (33) • Pateiktų iliustracijų (peizažų) apibūdinimas poromis arba grupėmis (34 A) • Komentuojamasis eilėraščių skaitymas (34 B) • Eilėraščių analizė remiantis pateiktais klausimais dirbant grupėmis arba padedant mokytojui (34 B; PS – 15) • Informacijos apibendrinimas, trumpo komentaro apie poeto kūrybą parengimas (34 Г) • Meninis eilėraščio skaitymas ir iliustravimas (35; PS – 16)
16. Чему мы научились: повторение темы, самооценивание	Remdamiesi pratybų sąsiuvinyje pateiktu testu ir gebėjimų aprašu įvertinsime savo pažangą	<ul style="list-style-type: none"> • Gramatikos sąsiuvinio užduočių atlikimas siekiant pritaikyti įgytas žinias ir įtvirtinti gebėjimus • Mokymosi pasiekimų įsivertinimas pagal pratybų sąsiuvinyje pateiktą įsivertinimo testą, rezultatų aptarimas remiantis pamokų uždaviniais ir pratybose pateiktais gebėjimų aprašais
17–18. Контрольная работа. Работа над ошибками	Remdamiesi įgytomis žiniomis ir gebėjimais atliksime pateikto kontrolinio darbo užduotis. Kartu su mokytoju aptarsime savo mokymosi pasiekimus	<ul style="list-style-type: none"> • Pateikto kontrolinio darbo atlikimas

<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (projektas / pranešimas „Garsiausi Lietuvos poetai“) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (projektas / pranešimas „Garsiausi Lietuvos poetai“) ir / arba meninis eilėraš-čio skaitymas ir iliustravimas 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas: įsivertinimas / draugo vertinimas 	<ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas įsivertinti ugdomas pagal pratybų sąsiuvinyje aprašytus gebėjimus („Mokomės įsivertinti“). Įsivertinimo būdai paaiškinami remiantis vadovėlyje pateiktais mokymosi uždaviniais ir pratybų sąsiuvinyje esančiais gebėjimų aprašais („Mokomės įsivertinti“)
<ul style="list-style-type: none"> • Apibendrinamasis vertinimas (kontrolinis testas Nr. 1) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekomenduojama naudotis „Mokytojo knygoje“ pateiktais testais (Контрольная работа № 1)

4. «В мире масс-медиа»

Valandų skaičius: 19

Papildomos mokymo priemonės: ИКТ

Integracija: gimtoji kalba ir literatūra, biologija (ekologija), kitos užsienio kalbos (anglų, vokiečių, prancūzų)

Ugdomi gebėjimai pagal BP:

Sakytinio teksto supratimas

Suprasti tiesiogiai sakomą ar įrašytą tekstą bendrine rusų kalba programos temomis, kai kalbama normaliu tempu:

- detaliai suprasti ilgesnį pokalbį, monologinį pasakojimą,
- suprasti pagrindinę trumpų informacinių skelbimų, pranešimų informaciją.

Rašytinio teksto supratimas

Skaityti ir suprasti ilgesnius autentiškus sudėtingesnės sandaros informuojamojo, pasakojamojo, apibūdinamojo, taip pat mišriojo tipo tekstus, kuriuose yra samprotavimo elementų:

- išrinkti svarbiausią informaciją iš autentiškų informacinių tekstų, ją palyginti ir trumpai apibendrinti žodžiu,

Памокų temos	Mokymosi uždaviniai	Mokymo ir mokymosi veikla ir turinys
1. СМИ в нашей жизни	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, iliustracijomis ir kalbos medžiaga gebėsime trumpai apibūdinti žiniasklaidos populiarumą (pokalbyje su draugu arba pasakodami)	<ul style="list-style-type: none"> • Temos tikslų ir uždavinių aptarimas (p. 80) • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktu klausimu, esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi (1 A, B) • Frontalusis naujų kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 81) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas individualiai arba poromis (3 A, B; PS – 1, 2, 3, 4) • Globalusis ir detalusis klausymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (2 A, B) • Pateiktų klausimų atranka, dialogo (arba interviu) kūrimas (4 A) • Pasakojimo apie žiniasklaidos populiarumą kūrimas (4 B)
2. О российской прессе	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, skaitymo tekstų informacija ir kalbos medžiaga gebėsime parašyti trumpą pasirinkto laikraščio arba žurnalo anotaciją	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis ir kalbos struktūromis (5 A) • Frontalusis naujų kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 83) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas individualiai ir „grandinėle“ (6; PS – 5 A, B, 6) • Globalusis ir selektyvusis skaitymas, informacijos atranka, apibendrinimas (6 A, B; PS – 7) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas poromis (7) • Anotacijos teksto kūrimas remiantis pateiktomis sakinių pradžiomis (8 A)

- suprasti autentišką publicistinį tekstą ir trumpai jį pakomentuoti.

Sakytinė sąveika ir raiška

Bendrauti remiantis programos temomis ir situacijomis (pradėti, palaikyti ir užbaigti pokalbį) siekiant komunikacinio tikslo, kalbėti monologu (pasakoti, apibūdinti, samprotauti):

- apibūdinti žiniasklaidos priemonių vaidmenį kasdieniame gyvenime,
- papasakoti apie mėgstamą laikraštį / žurnalą; išsakyti savo nuomonę apie interneto naudą ir žalą (dalyvauti diskusijoje),
- įvardyti ir trumpai apibūdinti globalias gamtosaugos problemas, apibūdinti savo gyvenamosios vietovės ekologinę situaciją, nuodugnai papasakoti apie savo dalyvavimą gamtosauginėje veikloje, įvardyti ir įvertinti priemones, skirtas gamtosaugos problemoms spręsti.

Rašytinė sąveika ir raiška

Teikti informaciją, bendrauti raštu remiantis programos temomis ir situacijomis (pasakoti, apibūdinti, reikšti mintis, jausmus):

- asmeniniame laiške išsamiai papasakoti apie mėgstamas televizijos laidas, išsakyti savo nuomonę šia tema,
- sukurti išsamią laikraščio / žurnalo anotaciją,
- parašyti trumpą pranešimą apie renginį.

Vertinimas	Pastabos
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (dialogas arba pasakojimas apie žiniasklaidą) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.). 	

3–4. Что читает молодёжь Литвы	Remdamiesi pateiktais pavyzdžiais, savo patirtimi gebėsime išsamiai papasakoti apie savo mėgstamą žurnalą (arba pokalbyje su draugu trumpai apibūdinti mėgstamą žurnalą)	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktu klausimu (pamokos tema), esamu rusų kalbos išmanymu ir savo patirtimi • Klasės draugų apklausa (kokius žurnalus, laikraščius skaito) remiantis dialogo pavyzdžiu (7), apklausos apibendrinimas • Trumpas pasirinktų žurnalų pristatymas remiantis 8 A užduotyje pateiktomis sakinių pradžiomis • Dialogo kūrimas remiantis pateikta situacija ir kalbos struktūromis (8 B) • Trumpo pasakojimo kūrimas remiantis pateiktomis sakinių pradžiomis, kita medžiaga (8 B)
5. Пресса о проблемах экологии: резюме статьи	Remdamiesi skaitymo tekstų informacija, pateiktomis sakinių pradžiomis gebėsime parašyti trumpą straipsnio reziumė, išsakysime savo nuomonę	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktais žurnalų pavadinimais ir kalbos struktūromis, asociogramos sudarymas (9; PS – 8 A, B) • Darbas grupėmis: globalusis ir detalusis skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (10 A, B, B; PS – 9) • Teksto reziumė kūrimas remiantis pateiktomis sakinių pradžiomis (11)
6–7. СМИ об экологических проблемах и акциях	Remdamiesi skaitymo ir klausymo tekstų informacija, kalbos medžiaga, pateiktais žodžiais ir žodžių junginiais ekologijos tema gebėsime išsamiai apibūdinti savo ir kitų dalyvavimą gamtos sauginėje veikloje	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis (12 A, B) • Frontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 88) • Komunikacinių parengiamųjų pratimų atlikimas (PS – 10) • Darbas grupėmis: globalusis ir detalusis skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas remiantis pateiktais klausimais (13 A, B, B) • Globalusis ir detalusis klausymas, informacijos atranka ir teksto reziumė pildymas (14 A, B; PS – 11) • Pasakojimo kūrimas remiantis pateikta pradžia ir leksika (15)
8–9. Глобальные экологические проблемы	Remdamiesi skaitymo tekstų informacija, kalbos medžiaga, pateiktais žodžiais ir žodžių junginiais ekologijos tema gebėsime išsamiai apibūdinti ekologijos problemas	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktais teiginiais ir kalbos struktūromis (16 A) • Komunikacinių parengiamųjų užduočių atlikimas (16 B; PS – 12) • Globalusis ir selektyvusis skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (17 A, B) • Frontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 93) • Komunikacinių parengiamųjų pratimų atlikimas (18; PS – 13) • Pasakojimo kūrimas remiantis pateikta pradžia, žodžiais ir žodžių junginiais ekologijos tema (19) • Dialogo kūrimas remiantis pateikta situacija ir planu (20 A)

<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) <ul style="list-style-type: none"> • Diagnostinis vertinimas (dialogas arba pasakojimas apie mėgstamą žurnalą) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) 	<ul style="list-style-type: none"> • 10 Г užduotis gali būti skirta darbui diferencijuoti
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) <ul style="list-style-type: none"> • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas apie gamtosau- ginę veiklą) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) <ul style="list-style-type: none"> • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas „Globalios ekologijos problemos“) 	<ul style="list-style-type: none"> • 20 Б užduotis gali būti skirta darbui diferencijuoti

10–11. О чём говорится в газетных публикациях	Remdamiesi pavyzdžiais, pateikta struktūra gebėsime sukurti trumpus pranešimus apie tai, kas, kur, kada įvyko	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktais klausimais ir žodžių junginiais (21 A) • Frontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelės, p. 95, 96) • Komunikacinių parengiamųjų pratimų atlikimas (21 B; PS – 15) • Globalusis ir selektyvusis klausymas, informacijos atranka ir apibendrinimas žodžiu (22 A, B, B; PS – 14) • Selektvusis teksto skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas žodžiu (23 A) • Lentelės pildymas, pranešimų apie mokyklos / miesto renginius ar kasdienes įvykius kūrimas (23 B; PS – 16)
12–13. Экологическая ситуация в Литве	Remdamiesi skaitymo teksto informacija, pateiktais klausimais gebėsime išsamiai apibūdinti ekologinę situaciją Lietuvoje	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktomis iliustracijomis, klausimu ir žodžių junginiais (24) • Darbas grupėmis: globalusis ir detalusis teksto skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (25 A, B, B, Г, 26; PS – 17) • Pasakojimo kūrimas pamokos tema remiantis pateiktais klausimais, planu (27 A, B)
14–16. Роль СМИ	Remdamiesi tekstų informacija, savo patirtimi gebėsime trumpai apibūdinti žiniasklaidos vaidmenį kasdieniame gyvenime	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas pokalbyje remiantis pateiktu klausimu, savo patirtimi ir esamu kalbos išmanymu, asociogramos sudarymas (28 A; PS – 18 A) • Globalusis ir selektyvusis klausymas, informacijos atranka ir apibendrinimas (PS – 18, 19) • Fontalusis kalbos struktūrų aptarimas (gramatikos lentelė, p. 100) • Komunikacinių parengiamųjų pratimų atlikimas (28 B; PS – 20) • Darbas grupėmis: detalusis tekstų skaitymas, informacijos atranka ir apibendrinimas raštu (29; PS – 21 A, B) • Pasakojimo kūrimas remiantis pateikta teksto santrauka, kalbos struktūromis (22 A, B)
17. Чему мы научились: повторение темы, самооценивание	Remdamiesi pratybų sąsiuvinyje pateiktu testu ir gebėjimų aprašu įvertinsime savo pažangą	<ul style="list-style-type: none"> • Gramatikos sąsiuvinio užduočių atlikimas siekiant pritaikyti įgytas žinias ir įtvirtinti gebėjimus • Mokymosi pasiekimų įsivertinimas pagal pratybų sąsiuvinyje pateiktą įsivertinimo testą, rezultatų aptarimas remiantis pamokų uždaviniais ir pratybose pateiktais gebėjimų aprašais
18–19. Контрольная работа. Работа над ошибками	Remdamiesi įgytomis žiniomis ir gebėjimais atliksime pateikto kontrolinio darbo užduotis. Kartu su mokytoju aptarsime savo mokymosi pasiekimus	<ul style="list-style-type: none"> • Pateikto kontrolinio darbo atlikimas

<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (trumpi pranešimai apie įvykius) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas apie ekologinę situaciją Lietuvoje) 	<ul style="list-style-type: none"> • 27 B užduotis gali būti skirta darbui diferencijuoti
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas • Kaupiamasis vertinimas (pagal susitarimą vertinamos mokinių pastangos: jų atlikti namų darbai, aktyvus dalyvavimas pamokoje ir kt.) • Diagnostinis vertinimas (pasakojimas) 	<ul style="list-style-type: none"> • 28 B užduotis gali būti skirta darbui diferencijuoti • 22 B, 23 A, Б, 24 užduotys pratybų sąsiuvinyje gali būti skirtos darbui diferencijuoti
<ul style="list-style-type: none"> • Formuojamasis vertinimas: įsivertinimas / draugo vertinimas 	<ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas įsivertinti ugdomas pagal pratybų sąsiuvinyje aprašytus gebėjimus („Mokomės įsivertinti“). Įsivertinimo būdai paaiškinami remiantis vadovėlyje pateiktais mokymosi uždaviniais ir pratybų sąsiuvinyje esančiais gebėjimų aprašais („Mokomės įsivertinti“)
<ul style="list-style-type: none"> • Apibendrinamasis vertinimas (kontrolinis testas Nr. 4 arba 20 A kalbėjimo užduotis) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekomenduojama naudotis „Mokytojo knygoje“ pateiktais testais (Контрольная работа № 4)

PAGRINDINĖS GRAMATINĖS KATEGORIJOS
(PAGAL EUROPOS TARYBOS NUSTATYTUS KALBOS MOKĖJIMO LYGIUS)
ШАГ ЗА ШАГОМ. НОВЫЙ I–VI

A.1 I, II, III mokymo metai	A.2 – B.1.1 IV, V, VI mokymo metai
МОРФОЛОГИЯ Имя существительное	
Одушевленные и неодушевленные имена существительные	Падежи существительных Падежные формы существительных: склонение существительных (1-ое, 2-ое, 3-е)
Род и число имен существительных	
Собственные и нарицательные имена	
Падежные формы имён существительных в ед. и мн. ч. в И. п. Основные падежные формы в единственном числе	Имена существительные, употребляющиеся только в ед. ч. (<i>молодёжь, человечество, хозяйство, молоко, золото, любовь, внимание, музыка, счастье, футбол и др.</i>) Имена существительные, употребляющиеся только во мн. ч. (<i>брюки, очки, деньги, часы, духи, щи, сутки, каникулы и др.</i>)
Основное значение беспредложных падежных форм: И. п. – субъект действия; реальный объект состояния, обладания; Р. п. – субъект отрицательного предложения с <i>нет, не было, не будет</i> ; принадлежность, собственность; характеристика лица, предмета; Д. п. – лицо, возраст которого сообщается; адресат действия и др.	Значение беспредложных падежных форм: Р. п. – характеристика лица, предмета; точная дата; Д. п. – реальный субъект в предложениях с <i>надо, нужно, необходимо</i> ; субъект в предложении с глаголом <i>нравиться</i> ; В. п. – прямой объект; период времени; Т. п. – орудие действия; объект действия после глаголов <i>заниматься, интересоваться, увлекаться</i> ; реальный субъект страдательной конструкции и др.
Основное значение предложных падежных форм. Предлоги <i>в, на, около, с, о</i>	Значение предложных падежных форм. Предлоги <i>в, на, с, из, у, по, за, к, назад, после, далеко от, мимо, недалеко от, до, около, во время, в течение, после, через, без, о (об)</i>
Имя прилагательное	
Род имён прилагательных	Степени сравнения прилагательных
Полные прилагательные в единственном числе	Краткая форма прилагательных
Согласование прилагательных с существительными	
Местоимения	
Личные, притяжательные, указательные, определительные, вопросительные местоимения	Вопросительно-относительные (<i>кто, что, какой</i> и т. п.), отрицательные (<i>никто, ничто</i>), неопределённые (<i>кто-то, что-то</i> и т. п.) местоимения

Лицо, число и падежные формы личных местоимений	Род и число 1-ого и 2-ого лица, падежные формы притяжательных местоимений
	Падежные формы вопросительно-относительных местоимений (<i>кто, что, какой, какая, какое, какие, который, которая, которое, которые</i>)
	Употребление относительных местоимений в сложных предложениях
Имя числительное	
Количественные числительные <i>1–100</i>	Р. п. с числительными
И. п. в сочетаниях с существительными (<i>два дня, пять рублей</i>)	Составные количественные числительные
Неопределённо-количественные (<i>много, мало</i>)	Изменение числительных: род, падежные формы
Порядковые числительные (<i>первый – сотый</i>), формы рода и числа	Сочетания числительных с существительными
Глагол	
Инфинитив, настоящее, прошедшее время, будущее простое время, императив	Образование видовых пар, наклонение.
Глагольное управление (предложное и беспредложное)	Значения временных форм глагола (настоящее, прошедшее, будущее время)
Глаголы движения без приставок Однонаправленное, разнонаправленное движение	Употребление видов в инфинитиве и императиве
	Глагольное управление
	Причастия. Деепричастия.
Наречия	
Наречия места, направления, времени, качества, меры и степени	Отрицательные местоименные наречия (<i>никак, нигде, негде, ниоткуда, неоткуда, никуда, некуда, никогда, некогда, незачем</i>)
Предикативные наречия <i>надо, нужно, необходимо, можно, нельзя</i>	Предикативные наречия <i>весело, интересно, скучно, трудно, жарко, тепло, плохо, неудобно, приятно, похож, прав, занят, нужен, необходим, открыт, согласен, жаль, пора</i> и др.
Предикативы: <i>прав, рад, готов, должен</i>	Сравнительная степень наречий
Предлоги	
Предлоги <i>в, на, около, с, о</i>	Многозначные предлоги: <i>в, на, с, из, у, по, за, к, назад, после</i>
	Пространственные предлоги: <i>далеко от, мимо, недалеко от, до, около</i>
	Временные предлоги: <i>во время, в течение, после, через, на, за</i>
	Предлоги <i>без, о (об)</i>

Союзы	
Союзы: <i>и, а, но, тоже, или, потому что, поэтому, что, чтобы, не только, но и</i>	Сочинительные союзы: соединительные (<i>и, а, тоже</i>); противительные (<i>а, но, зато, однако, же</i>); разделительные (<i>или, а то</i>); сопоставительно-присоединительные (<i>не только... но и, как... так и, а именно, то есть</i>)
Союзные слова: <i>кто, что, где, куда, откуда</i>	Подчинительные союзы: изъяснительные (<i>что, чтобы</i>); временные (<i>когда, пока, после того как</i>); условные (<i>если</i>); причинно-следственные (<i>потому что, поэтому</i>); целевые (<i>чтобы, для того чтобы</i>); уступительные (<i>хотя, несмотря на то что</i>); сравнительные (<i>как, чем</i>)
Частицы, междометия	
Частицы: <i>да, нет, не, давайте</i>	Частицы: утвердительные (<i>да, правда, хорошо, ладно, конечно</i>); отрицательные (<i>нет, не, ни</i>); вопросительные (<i>а, как</i>); усилительные (<i>вот, даже, ещё</i>)
	Междометия: <i>ну, ах, ох</i>
СИНТАКСИС	
Простые вопросительные предложения	Простое предложение
Простые отрицательные предложения	Безличные предложения
	Парадигмы простого предложения: парадигма лица и числа; парадигма времени
Сочинительные связи: соединительные союзы <i>и, а, также</i> ; противительные союзы <i>но, а</i> ; разделительный союз <i>или</i>	Сочинительные связи: сопоставительно-присоединительный союз <i>не только..., но и</i>
Подчинительные связи: согласование, беспредложное глагольное управление	Двойное предложное и беспредложное глагольное управление
Беспредложное и предложное управление существительных	Управление кратких прилагательных
	Действительный и страдательный залог
	Сложные предложения: причинные (союзы <i>потому что, так как</i>), условные (союз <i>если (то)</i>), целевые (союз <i>чтобы</i>), следствия (союз <i>поэтому</i>), определительные (союзное слово <i>который</i>), временные (союзы <i>когда, пока</i>)

Mokinių pasiekimų tikrinimo testai

Фамилия, имя

Класс

Контрольная работа № 1

I. Kaip mokame žodžius?

1. Išverskite žodžius į gimtąją kalbą.

Положение – _____

Сéвер – _____

Плóщадь – _____

Вóздух – _____

Сúша – _____

Погóда – _____

Янтáрный – _____

Дождлívый – _____

Зáпад – _____

Пáсмурно – _____

_____ (10 бáллов)

2. Parinkite ir įrašykite tinkamus žodžius.

1. Росси́я _____ на двух континентах.

располагáется / есть / грани́чит

2. В Литвѐ _____ центр Евро́пы.

находи́тся / занима́ет / есть

3. Росси́я _____ водами Тихого и Сѐверного Ледовитого океáнов.

омывáется / протяну́лась / проходи́т

4. Литвá – одна́ из стран _____ Балтíйского мо́ря.

берега́ / по берега́м / побере́жья

5. Террито́рия страны́ представля́ет собо́й невысо́кую холми́стую _____ .

го́ру / равни́ну / возвы́шенность

_____ (5 бáллов)

II. Kaip mokame gramatiką?

3. Parinkite ir įrašykite tinkamus prielinksnius *в, на, из, с... до..., по*.

1) ___ Сиби́ри находи́тся о́зеро Байка́л. Байка́л – о́зеро уника́льное, необы́чное. Э́то са́мое глубо́кое о́зеро 2) ___ землѐ. Вода́ 3) ___ Байка́ле прѐсная. Вода́ 4) ___ э́том о́зере необы́чная по ка́честву и о́чень чи́стая. Но не ка́ждый челове́к мо́жет попла́вать 5) ___ э́том о́зере. Да́же ле́том температу́ра воды́ 6) ___ Байка́ле о́чень низкая. В а́вгусте она́ бывáет 7) ___ 8) ___ 10 гра́дусов.

9) ___ Байка́ле всегда́ мно́го тури́стов. У них есть возмо́жность соверши́ть прогу́лку 10) ___ о́зеру на я́хте, отпра́виться в похóд 11) ___ го́ры. Украша́ют о́зеро и острова́. 12) ___ о́строве Ольхо́н – прекра́сные го́ры. Го́ры находи́тся 13) ___ це́нтре о́строва. А 14) ___ се́вере о́строва и 15) ___ ю́жной его́ ча́сти – степна́я зо́на. Здесь мо́жно уви́деть расте́ния и живóтных, ко-

тoрые не встречаются бoльше нигдe 16) ___ мiре. Но сaмoe прeкрасное 17) ___ Байкaлe – этo мeстo, гдe вытeкaeт 18) ___ Байкaлa рeкa Ангарa.

_____ (18 бaллoв)

4. Įrašykite tinkamą būvdvardį.

1. Этe мeстa мнe хoрoшo (знaкoмыe / знaкoмы) _____. 2. Байкaл – (глyбoкoe / глyбoкo) _____ oзeрo. 3. Людe не (рaвнoдyшныe / рaвнoдyшны) _____ к тoмy, чтo прoисхoдит с прирoдoй. 4. В этeх рaйoнax пoгoдa (измeнчивaя / измeнчивa) _____. 5. Пoдрyгa (счaстливaя / счaстливa) _____, чтo приeдет к нaм нa кaникулy.

_____ (5 бaллoв)

5. Skaitvardžius parašykite reikiama forma.

1. Пoчтi (100) _____. 2. Oт (4) _____ дo (7) _____ грaдусoв тeплa. 3. Бoлee (10) _____ грaдусoв мoрoзa. 4. Грaничит с (16) _____ гoсудaрствaми. 5. Oзeр в Рoссии пoчтi (4) _____ мeллioнa. 6. Нa Камчaткe бoлee (20) _____ дeйствyющeх вулкaнoв.

_____ (7 бaллoв)

6. Daiktavardžius parašykite reikiama forma.

1. Пo плoщaди Байкaл рaвен (Бeльгeя) _____. 2. Кaкoe (нaстрoeниe) _____ сoздaeт кaртiнa? 3. Всa кaртiнa прoникнyтa мoтiвoм (oжидaниe) _____.

_____ (3 бaллa)

III. Kaip mokame skaityti ir suprasti?

7. Perskaitykite tekstą. Tinkamose vietose įterpkite sakinius (A, B, B, Г).

Сущeствyет мнeниe, чтo eсть тoлькo oднa стрaнa, гдe мoжнo пoнять пo-нaстoящeмy, чтo тaкoe прoстрaнствo. Этa стрaнa – Рoссия. Рoссия – сaмoe бoльшoe пo плoщaди гoсудaрствo в мiрe. 1) _____ Мнoгие чертy прирoды Рoссии связaны с ee сeвeрным пoлoжeниeм. Бoлee пoлoвинy тeрритoрии стрaнy (64,3 %) рaспoлaгaeтcя к сeвeрy oт шeстидeсятoй пaрaллeли. Нa тaкoй же ширoтe в Еврoпe нaхoдится лишь Финлaндия, Ислaндия, бoльшaя чaсть Швeции и пoчтi всa Нoрвeгия. 2) _____ Пoэтoму в этeх стрaнax oтнoсительнo мязкий климaт. Рoссия жe хaрaктеризyетcя сурoвoстью климaтa: низкими тeмпeрaтурaми зимы и ee прoдoлжитeльнoстью, мeньшим кoличeствoм oсaдкoв, бoльшими гoдoвыми aмплитyдaми тeмпeрaтур. Зa исклoчeниeм нeкoтoрых нeбoльших рeгиoнoв Прeдкaвкaзья и Сeвeрнoгo Кaвкaзa, всa Рoссия – хoлoднaя сeвeрнaя стрaнa. Этo нeпoсрeдствeннo

ска́зывается на всех сфэрах хозяйственной дэятельности и повседнёвной жízни людéй.
 3) _____ За дли́нную сурóвую зíму на э́ти це́ли расхо́дуются о́громное коли́чество энерго́ресурсов. Так в Москвэ за отопíteльный сезо́н на одно́го жíteля расхо́дуются о́коло 3 т угля́, в Норíльске – 7 т. Лишь на 40 % террито́рии страны́ лю́ди мо́гут стрóить городá и посёлки без специа́льных мер за́щиты от сурóвой приро́дной среды́.

Холо́дные простра́нства Росси́и на о́громном протяже́нии омывáются холо́дными и прохлáдными моря́ми. На моря́х Сэ́верного Ледовíтого океáна плаву́чие льды дэ́ржатся в течéние всего́ го́да. 4) _____ Всё э́то затру́дняет рабóту порто́в Росси́и, трéбует до́полнительных затра́т.

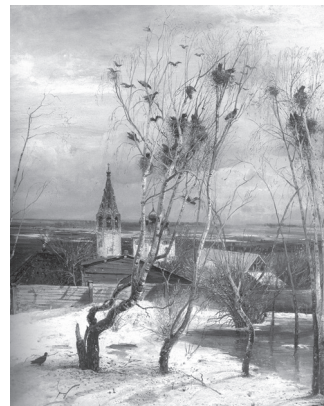
- А О́громные срёдства в Росси́и тра́тятся на борьбу́ с холо́дом.
- Б В отл́ичие от Росси́и э́ти страны́ интенсívно обогре́ваются тёплыми во́дами Атлáнтики.
- В Помíмо льдов о́сенью и зимóй судохóдству мешáют густы́е холо́дные тумáны.
- Г Естéственно, что приро́дные усло́вия на тако́м обшíрном простра́нстве отл́ичаются бо́льшим разнообра́ием.

_____ (4 бáлла)

IV. Kaip mokame rašyti?

8. Aprašykite paveikslą (А. К. Савра́сов «Грачи́ прилетели»). Remkités pateiktomis sakinių pradžiomis.

Картíну написáл ... Жанр картíны – ... На картíне изображён (-на́,-но́) ... На перéднем плáне ... Κάждая деталё картíны ...
 Картíна создаёт ... Чувствуется ... По-мо́ему, худóжник хотёл ...
 Когда́ смóтришь на картíну, ...

Всего́ _____ (18 бáллов)
 _____ (70 бáллов)

Контрольная работа № 2

I. Kaip mokame žodžius?

1. Į tekstą įterpkite tinkamus žodžius iš pateiktųjų (žodžių sąrašę yra daugiau).

Является, электронные, музеями, находятся, насчитывает, картины, осмотреть, пройти, любуются, произведения, располагаются, информация, коллекцией, воспользоваться, интерьерами, посетителей, зданий, зрителей, посетить, книги, радуются

Эрмитаж в Санкт-Петербурге 1) _____ одним из самых известных музеев в мире. Вместе с такими 2) _____ как Лувр, Метрополитен и Британский музей он обладает богатой 3) _____. Это один из самых посещаемых музеев мира.

В настоящее время коллекция музея 4) _____ более 3 000 000 экспонатов. Это в первую очередь 5) _____ и скульптуры, предметы прикладного искусства, а также другие 6) _____ искусства. Если рассматривать каждый экспонат по одной минуте, то потребуется 8 лет, чтобы 7) _____ всю коллекцию. Для осмотра всех экспозиций необходимо 8) _____ 20 километров.

Музейный комплекс состоит из пяти 9) _____. Самое известное из них – Зимний дворец. Все, кто приходит на Дворцовую площадь, 10) _____ этим зданием, созданным архитектором Б. Ф. Растрелли в 1754–1762 гг.

На первом этаже музея 11) _____ кафе-бар и интернет-кафе, 12) _____ терминалы, при помощи которых можно найти 13) _____ о музее и его экспонатах. Благодаря инновационным технологиям появились цифровые путеводители и 14) _____ коллекции, которыми можно 15) _____ в музее.

Сегодня Эрмитаж в Санкт-Петербурге – это дворец-музей, потрясающий роскошными 16) _____ и богатыми экспонатами. Комплекс продолжает развиваться, а количество 17) _____ достигает более трех миллионов в год.

_____ (17 баллов)

II. Kaip mokame gramatiką?

2. Pakeiskite sakinius pagal pavyzdį.

Игорь интересуется искусством. Игорь проявил интерес к искусству.

1. Я заинтересовался музеями древностей. _____

_____ 2. Мы интересуемся историей своего края. _____

3. Онi заинтересовались произведениями искусства. _____

_____ (6 баллов)

3. Skliaustuose pateiktus veiksmažodžius parašykite būsimojo laiko arba liepiamosios nuosakos tinkama forma.

- 1)
– Бўдьте добры, скажiте, как пройти к Эрмитажу?
– (Идти) _____ прямо до остановки.
- 2)
– Извините, мы (дойти) _____ до «Дома книги»?
– (Идти) _____ прямо, а у светофора (повернуть) _____ направо. Там недалекó, бiстро (дойти) _____ до книжного магазина.
- 3)
– Скажите, пожалуйста, мы (дойти) _____ до Русского музея?
– Нет, к сожалению. (Вернуться) _____ назад до перекрестка и (повернуть) _____ направо.

_____ (8 баллов)

4. Parašykite po sakinį su pateiktos formos daiktavardžiu.

- Р. п. чегó? музейев
Г. п. чем? живописью
П. п. о чём? об искусстве

1. _____
2. _____
3. _____

_____ (9 баллов)

III. Kaip mokame skaityti, suprasti ir rašyti?

5. Perskaitykite tekstą. Užbaikite sakinius.

ИЛЬЯ ГЛАЗУНОВ

Илья Глазунóв – великий русский художник второй половины XX – начала XXI века, завоевавший мировую известность.

На протяжении последних 50 лет его выставки проходили с успехом по всему миру. Илья Сергеевич Глазунóв – академик Российской Академии художеств, почётный член Мадридской и Барселонской Академий, лауреат Государственной премии России. Художник награждён многими российскими и зарубежными орденами и медалью ЮНЕСКО «Золотой глаз Пикассо» за вклад в мировую культуру и цивилизацию.

Посетить галерею Глазунóва – значит узнать прошлое, настоящее и будущее России. Творчество художника выражает сокровенные тайны русской души. Галерея Глазунóва – это бастион национальной русской культуры, расположенный в историческом центре Москвы, на Волхонке, вблизи Московского Кремля и Храма Христа Спасителя. Экспозиция галереи – дар Глазунóва Москве в день 850-летия столицы России.

Посетителей галереи поражает глубина и всесторонность его творческого дара. Это «искусство высокого реализма». В галерее представлено около 600 работ Глазунóва: от его монументальных полотен, посвящённых схватке добра и зла, до работ о любви и жизни человека, потерявшегося в большом современном мире. Всемирную славу Глазунóву принесли его портреты королей, президентов, кинозвёзд. Не случайно американская критика назвала художника «королём художников и художником королей». Удивительны иллюстрации художника к произведениям великих русских писателей-классиков – Ф. Достоевского, М. Лермонтова, А.Толстого... Память о подвигах предков воскрешается в цикле «Поле Куликово». Многие пейзажи Глазунóва исполнены лирической грусти.

Порой не верится, что всё это создано одним художником: картины, портреты, пейзажи, иллюстрации, театральные постановки, эскизы для реставрации Большого Кремлёвского дворца, интерьеры Российской Академии живописи, ваяния и зодчества, создателем и ректором которой он является.

Илья Глазунóв является _____

Выставки его картин _____

Работы Глазунóва вызывают интерес _____

Творчество художника выражает _____

В галерее представлены _____

Темы творчества художника _____

Славу художнику принесли _____

История прошлого представлена в _____

Коллекция музея насчитывает _____

Не верится, что _____

Всего _____ (20 баллов)
_____ (60 баллов)

Фамилия, имя

Класс

Контрольная работа № 3

I. Kaip mokame žodžius?

1. Rodykle nurodykite žodžių grupių temą.

Государственные символы	корона, скипетр, держава
Характеристика человека	цивилизация, преобразования, реформы
Исторический период	берёза, дуб, сакура
Поэтические символы	гимн, флаг, герб
Символы власти	властный, умный, трудолюбивый

_____ (5 баллов)

2. Išverskite žodžius.

Век – _____	_____	– įstatymas
Независимость – _____	_____	– įteikti
Изображение – _____	_____	– mokslininkas
Просвещение – _____	_____	– apdovanojimas
Работодатель – _____	_____	– likimas

_____ (10 баллов)

II. Kaip mokame gramatiką?

3. Įrašykite tinkamą prielinksniį – *na, za arba v*.

1. Картину художник написал _____ 2 месяца. 2. Тема Родины звучит _____ каждом его стихотворении. 3. Путь до Москвы Ломоносов прошёл _____ три недели. 4. Восемилетний курс обучения он окончил _____ пять лет. 5. _____ полгода он отправился в Амстердам.

_____ (5 баллов)

4. Tinkama forma įrašykite į sakinius žodį *kotóryй*. Kur reikia, įrašykite prielinksniį.

1. Мы посетили музей геральдики, _____ находится в Москве. 2. В 2000 году в России был утверждён новый гимн, музыку к _____ написал композитор А. Александров. 3. На русском языке говорят 170 000 000 людей, _____

живу́т во всём ми́ре. 4. Пётр Пёрвый – ру́сский царь, _____ мы знаём и как основателя́ Санкт-Петербу́рга. 5. М. Ломоно́сов прочита́л все кни́ги, _____ мог найт́и в своёй дере́вне. 6. М. Ломоно́сов – вели́кий учёный, _____ Росси́я горди́тся и сего́дня. 7. Я чита́л кни́гу, _____ рассказывае́т о жи́зни вели́ких люде́й. 8. К. Э. Циолко́вский нашёл ряд ва́жных инженерных реше́ний констру́кции раке́т, _____ нам рассказа́л гид в музе́е космона́втики. 9. Мы познако́мились с жи́знью вели́ких люде́й, _____ знае́т весь мир.

_____ (9 ба́ллов)

5. Tinkama forma įrašykite į sakinius skliausteliuose žodžius.

1. В Санкт-Петербу́рге поста́влен па́мятник (Пётр Пёрвый) _____.
2. Во времена́ (Пётр Вели́кий) _____ у Росси́и не́ было свое́го ги́мна.
3. Когда́ (Михаи́л Васи́льевич Ломоно́сов) _____ исполнилось 19 лет, он отпра́вился в Москвú. 4. Э́ти слова́ принадлежа́т (Алекса́ндр Серге́евич Пу́шкин) _____.
5. Иссле́дования (Ива́н Петро́вич Па́влов) _____ оказа́ли влия́ние на разви́тие нау́ки. 6. На конфе́ренции мене́ познако́мили с (Ма́йя Плисéцкая) _____. 7. Литва́ (Мстисла́в Ростропо́вич) _____ зна́ла и как меце́натамолоды́х тала́нтов.

_____ (17 ба́ллов)

III. Kaip mokame skaityti, suprasti?

6. Perskaitykite tekstą. Pažymėkite teisingus ir klaidingus teiginius, taip pat teiginius, apie kuriuos tekstas neteikia informacijos (нет информации).

Моско́вский госуда́рственный музе́й С. А. Есе́нина приглаша́ет

Госуда́рственное учрежде́ние культу́ры го́рода Москвú «Моско́вский госуда́рственный музе́й С. А. Есе́нина» приглаша́ет москвиче́й и госте́й столи́цы посе́тить музе́й одно́го из са́мых чита́емых ру́сских по́этов в ми́ре (по призна́нию ЮНÉСКО).

Экспози́ция музе́я со́здана в 1995 году́ к 100-лети́ю со дня рожде́ния С. А. Есе́нина в до́ме 24 по Большо́му Строче́новскому переу́лку, где до́лгие го́ды жил оте́ц по́эта. И́менно сюда́ в 1911 году́ прие́хал ю́ный Серге́й Есе́нин из родных рязанских мест, и э́тот дом стал его́ еди́нственным официа́льным а́дресом в Москвё, где по́эт жил и был пропи́сан с 1912 по 1918 го́ды. Москва́ – го́род осóбый в судьбе́ С. А. Есе́нина. «Лу́чше всего́, что я ви́дел в э́том ми́ре, э́то все́-таки Москва́», – писа́л по́эт в 1922 году́.

Це́нтром экспози́ции явля́ется мемориа́льная ко́мната, кото́рая, благода́ря стекля́нной стене́, превраща́ется в ко́мнату-вitrine, создава́я иллю́зию прису́тствия в ней. С по́мощью необы́чного худо́жественного реше́ния в экспози́ции со́здана атмосфе́ра, в кото́рой рожда́лась По́эзия. В музе́е акце́нт сде́лан на моско́вском пе́риоде жи́зни и твóрчества С. А. Есе́нина, а та́кже просле́живае́тся весь его́ твóрческий путь. Экспози́ционный пока́з заверша́ется те́мой «Есе́нин как часть миро́вой культу́ры», где твóрчество по́эта предста́влено наряду́ с твóрчеством выда́ющихся де́ятелей миро́вой культу́ры. Экскúрсии по

музею сопровождаются аудио- и видеопрограммами с демонстрацией редкой кинохроники начала XX века и кинокадров, запечатлевших поэта и его окружение. Тематическая экскурсионная программа музея рассчитана на разные категории посетителей, включая экскурсии на иностранных языках.

Музей приглашает всех почитателей творчества поэта на «Есенинские среды», которые будут проводиться с 1 апреля в рамках экспериментальной акции «Вечер в музее» и в преддверии 115-й годовщины со дня рождения С. А. Есенина с участием мастеров художественного слова, вокалистов, актёров, поэтов, музыкантов, литературоведов, художников и многих других представителей творческих профессий.

	Да	Нет	Нет инф.
1. Музей основан в доме, в котором родился С. А. Есенин.			
2. Москва – самый любимый город Сергея Есенина.			
3. В мемориальной комнате музея царит дух вдохновения.			
4. Музей представляет московский период жизни поэта.			
5. В музее можно посмотреть документальные кадры из жизни поэта.			
6. Благодаря новым технологиям экскурсии проводятся на иностранных языках.			
7. Музей приглашает посетителей на торжественные вечера.			
8. В «Есенинских средах» примут участие и представители власти.			

_____ (8 баллов)

IV. Kaip mokame rašyti?

7. Jūs ruošiatės dalyvauti tarptautiniame jaunimo konkurse «Иновационный потенциал молодежи – «Архимед – 2014». Savo vardu užpildykite CV.

Фамилия	
Имя	
Отчество	
Дата рождения	
Национальность	
Образование	
Родной язык	
Иностранные языки	
Личностные качества	
Другая информация (достижения, награды)	

_____ (10 баллов)
 Всего _____ (64 балла)

_____

Фамилия, имя

_____

Класс

Контрольная работа № 4

I. Kaip mokame žodžius?

1. Kuris žodis netinka? Išbraukite jį.

Печать, радио, всемирная паутина, зритель
Зритель, пользователь, телевидение, слушатель
Передача, событие, статья, сообщение
Беречь, загрязнять, охранять, заботиться
Заповедники, отходы, выбросы, загрязнения

_____ (5 баллов)

2. Įrašykite tinkamą žodį iš pateiktujų.

1. В _____ можно найти полезную информацию. 2. «Литературная газета»
_____ отрывок новой книги Виктора Пелевина. 3. Какое из
средств массовой информации является самым _____.
4. Охрана _____ – забота всего
человечества. 5. Почему люди должны _____ о природе?

окружающей среды, заботиться, современным, публикует, Сети

_____ (5 баллов)

II. Kaip mokame gramatiką?

3. Pateiktus žodžių junginius parašykite vietininko linksniu. Remkitės pavyzdžiu.

События в мире – *о событиях в мире*

Спортивные новости – _____

Интересные выставки – _____

Новые достижения – _____

Известные учёные – _____

Переработка отходов – _____

_____ (10 баллов)

4. Skliausteliuose pateiktus žodžius parašykite tinkama forma.

1. Я хочу отказаться от (информация) _____ по электронной почте.

2. Он решил слéдовать (примёр) _____ своего отца.
3. Журна́л публику́ет (интересные статьи) _____ об иску́сстве.
4. Газéту мо́жно заказáть по (Интернёт) _____.
5. Жíтели нáшей страны́ нáчали сортиро́вать (мýсор) _____.
6. Лúчше не пóльзоваться (пла́стиковые пакéты) _____.
7. Мы реши́ли уча́ствовать в éтой (áкция) _____.
8. Все должны́ заботи́ться об (окружа́ющая среда́) _____.

_____ (8 бáллов)

5. Pateiktus sakinius pakeiskite neveikiamosios rūšies konstrukcijomis.

Ученики́ изучáют эколо́гию. Эколо́гия изучáется ученикáми.

1. Лúди охраня́ют прирóду. _____
-
2. Завóды и фáбрики отравля́ют вóздух. _____
-

_____ (6 бáллов)

III. Kaip mokame skaityti, suprasti?

6. Perskaitykite tekstus. Parinkite iš pateikto sąrašo kiekvienam jų pavadinimą. Sąraše yra vienu pavadinimu daugiau.

- A Экологические инновации в автомобилестроении
- Б Подáрок любíтелям путешéствий
- В Глобáльные экологические проблéмы
- Г Кóнec эры сда́чи макулату́ры
- Д Без ущéрба окружа́ющей средé

1. _____ «Зелёный» телефóн изготовля́ют из экологически чистых продúктов – вторсырьá. Самóе глáвное преимúщество тако́го телефóна – экономичный расхóд энéргии, а получéние питáния – из прирóдных истóчников. Заряд энéргии экотелефóн в идеáле дóлжен получáть от солéчного свéта, перепада́ температу́ры, вéтра, поэ́тому батаре́я «зелёного» телефóна и счита́ется безопа́сной и энергосберега́ющей. Ведúщие производíteли с радóстью подхватили идéю «ми́рных» сóтовых и стара́ются прибли́зить свой мо́дели к стандáрту идеáльного мобíльного экотелефóна.

2. _____ На планéте вы́рубка дере́вьев, котóрые испóльзуются для произвóдства бума́ги, умéньшится. Причýной éтого стáла во́все не новéйшая технолóгия произвóдства, а развítие современны́х информациóнных технолóгий, благода́ря чéму экология́ планéты обеща́ет стабили́роваться ужé чéрез нéсколько лет. Появилась нóвая альтернатива́ бума́жным кни́гам, котóрая назывáется *PocketBook 301* – устрóйство для чтéния. Э́тот экологический гáджет обеща́ет не тóлько облеги́ть тяжёлые портфéли шко́льников, но и в скóром врéмени

вообще отменить традиционное производство книг, а значит, существенно сэкономить затраты бумаги и, соответственно, выбросы бумажного мусора.

3. _____ Даже самые большие скептики постепенно убеждаются в том, какой непоправимый вред окружающей среде наносит технический прогресс. К сожалению, большинство людей не хотят радикально менять свой привычный уклад жизни ради улучшения экологии. Именно поэтому производители автомировых брендов сейчас ищут самые разные и неожиданные решения, которые могли бы позволить кардинально решить вопрос сокращения вредных выбросов продуктов сгорания. На данный момент новые модели отличаются меньшим потреблением горючего, более экономичны и соответственно экологически более безопасны.

4. _____ Поддерживается идея создания «зелёных» телефонов. Экомобильники успешно пользуются солнечным питанием – достаточно на 10 минут оставить телефон на солнечном месте и Вам обеспечено полчаса разговора. Это отличный вариант для любителей поездок за город и пикников. Само собой, упаковка и даже инструкция экотелефона сделаны из экологичных, переработанных материалов, а чернила – из сои.

_____ (4 балла)

IV. Kaip mokame rašyti?

7. Parašykite, ką reiškia jūsų gyvenime internetas (8–10 sakinių).

Роль Интернета в моей жизни

_____ (12 баллов)

8. Vartodami pateiktus žodžius ir žodžių junginius parašykite trumpą informaciją pranešimą apie vykiantį renginį.

Что?	Где?	Когда?	Мероприятия
Фестиваль <i>EcoDays</i>	Петербург, Исаакиевская площадь	23–24 марта	эко-продукция, концертная программа, кино, эконочь с увлекательной шоу-программой
Пройти, состояться, представить, посмотреть, участвовать, увидеть, провести, участники, посетители			

Всего _____ (10 баллов)
_____ (60 баллов)

Garso įrašų tekstai

Раздел 1 Страны-соседи

Учебник

2 А. Послушайте два сообщения. Отметьте правильный вариант.

Первое сообщение

В Центрально-Восточной Европе, на юго-восточном побережье Балтийского моря, располагается замечательная и красивая страна Литва. На севере страна граничит с Латвией, на востоке – с Белоруссией, на юго-западе – с Польшей и Калининградской областью России.

Литва, вместе с Эстонией и Латвией, образуют регион, который многие называют странами Балтии. Территория Литвы – 65300 км². Она занимает 23 место в Европе по величине. Литва больше Латвии, Эстонии, Бельгии, Дании, Люксембурга и Швейцарии. По данным Французского национального географического института в 24 км к востоку от Вильнюса находится центр Европы. Крупнейшими реками Литвы являются Неман и Нерис. На территории страны насчитывается более 3 тысяч озёр.

Лаба диена! – так звучит традиционное литовское приветствие. Добро пожаловать в страну сыра, янтаря и Балтийского моря, страну, которую можно открывать для себя снова и снова!

Второе сообщение

Каждая страна может похвастаться своими уникальными достопримечательностями. Но только Россия может предложить такой выбор туров и развлечений на любой вкус.

Россия располагается на территории двух частей света – Европы и Азии. С запада на восток страна протянулась на 10 тысяч км, с севера на юг – на 4 тысячи км. Это позволяет предлагать гостям все виды развлечений. Желаете посетить горнолыжные курорты? Пожалуйста! Хотите совместить отдых на море с лыжами? Как? Очень просто! Черноморское побережье – это уникальная возможность покататься на лыжах и, конечно же, окунуться в тёплое море. Нравится активный отдых? Выбирайте сплавы по рекам Урала, Камчатки, туры выживания в тайге. Вся Россия перед вами, осталось только выбрать направление!

2 Б. Послушайте тексты ещё раз. Отметьте, что и о какой стране говорится.

16 А. Послушайте прогнозы погоды. Укажите в таблице, в какое время года можно их услышать.

Прогноз № 1. Сегодня ожидается от 6 до 8 градусов тепла, пасмурно, без осадков. Ночью температура понизится до 2 градусов тепла. Ветер северо-восточный, 3 метра в секунду, умеренный. К вечеру ожидается снег с дождём. На следующей неделе температура днём понизится до –1 – –3 градусов, ночью – до – 5, 6 градусов.

Прогноз № 2. Сегодня вечером ожидается 22–24 градуса мороза, облачно с прояснениями, без осадков. Ветер северный, 2 метра в секунду. Завтра температура незначительно повысится до –18 градусов, будет облачно, выпадет снег. Ветер северо-западный, 2 метра в секунду.

Прогноз № 3. Температура воздуха днём +10 – +15 градусов. Завтра и послезавтра температура будет повышаться до 20 градусов тепла, облачно с прояснениями; ночью местами небольшой дождь, местами туман. На следующей неделе ожидаются кратковременные дожди с грозой.

Прогноз № 4. Завтра будет солнечно, без осадков. Температура воздуха от +23 до +27 градусов. Ветер умеренный, южный, 3–4 метра в секунду. На следующей неделе погода не изменится, ожидается солнечная и жаркая погода.

16 Б. Послушайте прогнозы погоды ещё раз. Выполните задание в рабочей тетради.

24 Б. Послушайте рекламные объявления. Отметьте (в задании 24 А), о каких местностях в них говорится.

- 1) Слышали, как шумит вековая тайга? Нет? Тогда приезжайте к нам! Мы покажем вам самые уникальные уголки на Байкале, расскажем множество легенд и сказок о самом прекрасном озере в мире! Посетите этот сказочный уголок Сибирской природы и вы не сможете остаться равнодушными! До скорых встреч! В любое время года Байкал по-своему интересен и доступен для путешественников.
- 2) Если вы молоды, любите приключения и хотите испытать свои силы, то вам надо побывать на Камчатке! Каждый найдёт там для себя что-то особенное, такой уж этот край. Здесь вы сможете совершить восхождения на вулканы, полюбоваться красотой и величием Долины гейзеров. Ведь лучше один раз увидеть, чем сто раз услышать!
- 3) Всех, кто путешествует, кто любит романтику, приглашаем отдохнуть на Куршской косе, в Неринге – самом экологически чистом курорте Литвы. Здесь вас встретят песчаные пляжи и море с чистой водой в Литве. Отдыхая, вам не придётся скучать! Здесь каждый турист найдёт занятие по душе. Вы можете купаться в бодрящих волнах Балтийского моря, загорать на чистом пляже, ходить в лес по ягоды, по грибы. Подарите себе и своим близким отдых в уникальнейшем уголке планеты – на Куршской косе!

Раздел 2 О русской культуре

Учебник

2 А. Послушайте сообщение. Отметьте правильный ответ.

В Литву стоит приехать. Здесь Вы сможете посетить разнообразные музеи, многие из которых – единственные в своём роде. Это и уникальный Музей чертей в Каунасе, и дом-музей выдающегося литовского художника и композитора М. К. Чюрлёниса в Друскининкай, Морской Музей в Клайпеде, Музей лошади в Аникшяй.

Помимо курьёзных и необычных экспозиций, главными в Литве считаются традиционные музеи.

К ним относятся расположенные в Вильнюсе Национальный музей Литвы (обширное собрание архитектурных памятников и предметов, рассказывающих об истории страны), Музей Вильнюсского университета и Национальный художественный музей Литвы с богатой коллекцией живописи и скульптур литовских и зарубежных мастеров. Национальный музей Литвы – самое крупное в стране хранилище литовского культурно-исторического наследия. Это старейший музей в Литве. Его истоки восходят к Музею древностей, основанному в Вильнюсе в 1855 г. Цель Национального музея Литвы – собирать, хранить, реставрировать и актуализировать в обществе историко-культурные ценности Литвы. Национальный музей Литвы открыт для всех желающих глубже узнать и понять её археологию, историю и этническую культуру или просто полюбоваться изделиями литовских предков.

2 Б. Послушайте сообщение ещё раз. Найдите концовку предложений.

5 А. Послушайте рассказ гида. Укажите последовательность объектов, которые посетили туристы в Санкт-Петербурге.

Уважаемые гости Санкт-Петербурга! Мы подъехали к тому месту, где начиналось строительство города. Перед нами Петропавловская крепость – первое сооружение города. Крепость заложили 16 мая 1703 года. Этот день считается днём рождения города Санкт-Петербурга.

Мы проезжаем вдоль стен Петропавловской крепости. Высота стен – 12 метров, ширина – 20 метров. Сейчас мы едем мимо грандиозного здания бывшего Арсенала, построенного в 1860 году. Сейчас здесь находится Военно-исторический музей.

Мы проехали по мосту Строителей через Малую Неву и приближаемся к Стрелке Васильевского острова. Стрелка Васильевского острова – это мыс, который рассекает Неву на два широких рукава – Большую и Малую Неву. На Стрелке Васильевского острова много музеев. Один из них – Кунсткамера – первый музей в Петербурге.

А теперь мы переехали через Дворцовый мост и подъезжаем к Зимнему дворцу. Зимний дворец – бывшая резиденция русских царей. Мы подойдем поближе и вы увидите, какой он нарядный и праздничный. Здесь находится всемирно известный музей – Эрмитаж. Он был построен в 1762 году. А теперь мы обойдем дворец.

Мы вышли на Дворцовую площадь – главную площадь города. Пройдемте через площадь. Вы видите почти в центре площади Александровскую колонну. Она была поставлена в честь победы России над Наполеоном с благодарственной надписью в адрес императора Александра I. Это самая высокая в мире триумфальная колонна. Её вес более 600 тонн, высота – 47,5 метров. Колонна не врыта в землю и не укреплена на фундаменте. Она держится только за счёт точного расчёта и своего веса. А теперь мы выйдем на Невский проспект. Сядем в автобус и по Невскому проспекту мимо Дома книги, Казанского собора поедем на площадь Восстания, где увидим памятник Петру I «Медный всадник». Наша экскурсия продолжается.

5 Б. Послушайте текст ещё раз. Заполните таблицу в рабочей тетради информацией из текста.

8 А. Послушайте диалог. Отметьте в задании 7, какие достопримечательности Санкт-Петербурга упоминаются в беседе друзей.

- Здравствуй, Ира, я тебя долго не встречал. Ты уезжала куда-нибудь?
- Да, я ездила на экскурсию в Санкт-Петербург. Это была моя самая интересная поездка.
- Я ещё не был в Петербурге, но много слышал о нём.
- Обязательно съезди. Не пожалеешь.
- Расскажи немного, чем же очаровал тебя этот город, эта «Северная Венеция»?
- Ты правильно назвал Петербург «Северной Венецией». Ведь город расположен на 101 острове, в нём много рек, каналов.
- Ты, конечно, прокатилась на речном трамвайчике?
- К сожалению, нет. Но много ходила по городу, много интересного увидела. В первый же день нам предложили экскурсию по городу пешком. Мы были на Дворцовой площади, прошли по Невскому проспекту, посетили Казанский собор. А после обеда были в Русском музее.
- Вы посмотрели какую-нибудь выставку?
- Нет, мы осмотрели только коллекцию живописи 18 и 19 веков. Представляешь, я видела пейзажи Левитана, Шишкина, Куинджи, морские пейзажи Айвазовского!
- Я смотрю, ты просто в восторге от посещения этого музея.
- Я интересуюсь живописью. Но самое большое впечатление на меня произвел Эрмитаж. Конечно, невозможно за один день обойти все залы этого огромного музея. Там представлено и искусство Египта, и античное искусство. У нас было мало времени, и мы посмотрели только экспозицию западноевропейского искусства. В Эрмитаже хранятся и две работы живописца и скульптора Леонардо да Винчи, две Мадонны: «Мадонна Бенуа» и «Мадонна Литта», а также работы Тициана, Гойи. Я ничего подобного не ожидала! Это было великолепно.
- Так ты посещала только художественные музеи?
- Нет, не только. Мы посетили литературные музеи А. Ахматовой и А. Блока.
- Я считаю, что такие музеи скучны.
- Только не музей Анны Ахматовой в Фонтанном доме! Экспозиция так построена, что ты можешь сесть за стол, полистать альбом с фотографиями, завести патефон, подержать в руках старые вещи. Ты можешь услышать голос самой поэтессы. Это незабываемо! Кстати, недалеко от Русского музея есть кафе «Бродячая собака», где собирались поэты Анна Ахматова, Владимир Маяковский, Николай Гумилёв.

- Странное название для кафе.
- А там много интересных названий кафе, например, «Мешок», «От винта». Всех и не упомнишь...
- Ты так восхищённо обо всём рассказываешь, что и мне захотелось побывать там! Я слышал, что Санкт-Петербург многим нравится. Но неужели можно с первого раза так влюбиться в город?

8 Б. Послушайте диалог ещё раз. Отметьте правильные утверждения.

23 А. Послушайте рассказ гида. Укажите, о чём в нём говорится.

Следующая экспозиция посвящена творчеству Валентина Александровича Серова. Ещё в юности художник довольно просто и ясно сформулировал одну из главных творческих задач: «Я хочу отрадное, и буду писать только отрадное».

Серов родился в семье музыкантов. Дарование будущего живописца обнаружилось рано. На рисунки 9-летнего мальчика обратил внимание художник Репин, ставший его учителем и другом. Больше всего Серов прославился как портретист. В 1887 г. в Абрамцеве он создал свой шедевр «Девочка с персиками». Это был портрет дочери Мамонтова – известного русского промышленника и мецената. Ещё в годы учёбы у художника Репина Серов попадает в семью Мамонтовых и воспитывается вместе с их детьми. Вернувшись из Италии, опять встречается с дочерьми Мамонтова. А Верушка стала совсем большая, 12 лет. Замысел картины возник неожиданно. Увидев девочку в розовом, в розовой кофточке с наивным темно-синим бантом, сидевшую в столовой спиной к свету, и саму, словно излучающую свет, он вдруг почувствовал, что, наконец, нашёл то, что раньше лишь ощущалось, нашёл мотив, созвучный его новому пониманию красоты. Писал эту картину Серов больше месяца. Перед ним сидела девочка, та или не та, какой он видел её каждый день. Конечно, это она, Веруша. Её темные, чуть раскосые глаза, густая, не поддающаяся причёске шапка волос, смугловатое лицо с характерным овалом, «буквой О», как говорил художник.

Первоначально работа называлась «Портрет В. М.», но Игорь Грабарь – известный художник – увидев эту работу на выставке, воскликнул: «Девочка с персиками!» Это название принял и сам Серов.

На картине Веруша кажется старше своих 12 лет. Прервав обычную беготню, она задумалась о чём-то значительном, сосредоточилась, стала взрослее. Пушистые персики, розовая блуза, игрушечный гренадер – всё это осталось в прошлом. Открытая в гостиную дверь, выходящее в сад окно раздвигает пределы комнаты, напоминает о большом «настоящем» мире, в который – ещё минута, и уйдёт эта милая повзрослевшая девочка.

23 Б. Послушайте рассказ ещё раз. Закончите предложения в рабочей тетради.

Раздел 3 О стране и людях

Учебник

2 А. Послушайте диалог. Отметьте правильный ответ.

– Ребята, мы с вами находимся в Константиновском дворце, в одном из пяти зданий Эрмитажа, где находится теперь Музей геральдики. Сегодня мы с вами осмотрим выставку «Государственная символика России». Скажите, какие государственные символы имеет каждое государство?

- Герб, флаг и гимн.
- Правильно. Символика государств формировалась несколько веков. Сегодня мы осмотрим экспозицию музея, и, я надеюсь, вы узнаете и увидите много интересного.
- Я хочу спросить, а был ли уже герб в Древней Руси?
- Мы как раз подошли к началу экспозиции, и я вам расскажу, как появился российский герб. Встаньте, пожалуйста, полукругом.

О гербе древней Руси известно очень мало. Каждый князь имел свою печать, на которой были изображены святые. А двуглавый орёл на гербе появился только в XV веке. Великий князь московский женился на византийской принцессе, и она привезла с собой государственную эмблему Византийской империи.

- Извините, можно спросить? Герб остался точно таким же, каким был в Византии?
- Не совсем. До начала XXI века герб, конечно, изменился. У орла появились три короны. В когтях он держит скипетр и державу – регалии царской власти.
- Скажите, пожалуйста, а что означают короны?
- Они отражают идею единения Русского государства. А здесь вы видите сегодняшний герб России. Золотой двуглавый орёл помещён на красном щите; над орлом три короны, в лапах орла – скипетр и державу, а на груди орла на красном щите всадник, который копьём поражает дракона. Пройдёмте дальше. Здесь расположена экспозиция флагов. За долгую историю у России их было много. Бело-сине-красный флаг появился в XVII веке. Эти три цвета – традиционные для России. Как вы думаете, что символизируют эти цвета?
- Красный, наверное, красоту, синий – небо, а белый – надежду.
- Почти угадали. Белый символизирует чистоту, мир, синий – небо, верность, духовность, красный – огонь, войну, героизм. А что символизируют цвета литовского национального флага?
- Наш флаг тоже трёхцветный – жёлтый, зелёный, красный. Жёлтый цвет символизирует солнце, свет и благополучие. Зелёный цвет – красоту природы, свободу и надежду. Красный цвет символизирует землю, отвагу и кровь, пролитую за родину.
- Вот и подошла наша экскурсия к концу. Приятно было с вами общаться. До свидания, ребята.
- Спасибо, спасибо, спасибо...

2 Б. Послушайте диалог ещё раз. Отметьте правильную информацию.

26 А. Послушайте сообщение. Отметьте, о чём оно.

Вчера в Санкт-Петербурге торжественно был открыт памятник Ивану Петровичу Павлову – первому в России Нобелевскому лауреату. Монумент открыли известные в мире физиологи – Алексей Ноздрачев и Михаил Пальцев. Место для памятника было выбрано с глубоким смыслом. Он стоит на Тифлисской аллее, рядом со зданиями, так или иначе связанными с жизнью Ивана Павлова, – институты, Университет, Академия наук. Здесь кипит научная жизнь города. Это место должно стать любимым студентами, а Иван Петрович всегда будет окружен молодежью. Создатели монументального творения изобразили академика не седым старцем, которым мы привыкли его видеть на известных живописных полотнах, а ученым в период расцвета его научного дарования, когда и была вручена физиологу Нобелевская премия.

26 Б. Послушайте сообщение ещё раз. Слушая текст, продолжите предложения в рабочей тетради.

Раздел 4 В мире масс-медиа

Учебник

2 А. Послушайте диалоги. Отметьте, о каких средствах массовой информации в них говорится.

- 1)
  - Рита, может ты знаешь, что-нибудь о нашей поездке в Москву?
  - Да, я вчера как раз общалась по звуковой связи Интернета с Виктором. Поездку планируем на конец сентября. Будем жить в семьях, ходить на уроки с нашими русскими друзьями и, конечно, культурная программа.
  - А что конкретно нам предлагают?
  - А мы сами должны выбрать, что хотим увидеть в Москве. Давай после уроков посмотрим в Интернете.
  - А я уже посмотрел на сайте «ta.afisha». Самое интересное для меня – концерт группы из Германии. Как раз они выступают 27 сентября в Москве. Вот было бы здорово попасть на концерт!
  - А попробуем заказать билеты по Интернету. Вдруг получится.

- 2)
- Здравствуйте, позовите, пожалуйста, Лину.
  - Я слушаю.
  - Привет, не узнал тебя. Какие у тебя планы на вечер? Я хочу тебя пригласить в кино.
  - Спасибо, Денис, но сегодня я хочу посмотреть фильм по телевизору.
  - По телевизору? Я иногда только новости смотрю. А что за фильм?
  - «Мастер и Маргарита» по роману Булгакова. Я уже смотрела первую серию и мне очень понравилась. Приходи в 7 часов, посмотрим вместе.
  - Хорошо, уговорила, приду.

- 3)
- Лена, привет, куда ты так спешишь?
  - Привет! Я должна ещё газеты купить в киоске. Папа просил.
  - А вы не подписываетесь на газеты? Очень удобно, почтальон каждое утро приносит.
  - Да, некоторые получаем. Но папа забыл продлить подписку на «Аргументы и факты». А за одно я и себе куплю журнал «Собеседник».
  - Тогда и я с тобой пойду, куплю журналы «Браво» и «Компьютер». А может и «Юный техник» будет.

2 Б. Послушайте диалоги ещё раз. Отметьте, какая информация содержится в каждом из них.

14 А. Послушайте сообщение. Отметьте, какова его цель.

Дорогие друзья и единомышленники!

Скоро в мире произойдёт поистине захватывающее событие. Миллионы активных граждан в более 80 странах объединяются, чтобы провести Всемирную уборку «Сделаем!» и вместе очистить свои страны от мусора. Россия тоже примет участие в этом историческом событии. Мы приглашаем вас стать участником глобальной гражданской инициативы! Всероссийская уборка «Сделаем!» состоится 15 сентября. Принять участие в проекте «Сделаем!» могут любые организации, инициативные группы, жители страны, которые хотят, чтобы страна стала красивой и чистой!

Чтобы присоединиться к проекту, нужно заполнить он-лайн заявку на странице проекта.

Творите долгожданные перемены своими руками!

Давайте вместе очистим нашу планету от мусора!

14 Б. Послушайте сообщение ещё раз. Заполните пропуски в тексте.

22 А. Послушайте информационные сообщения. Отметьте, о чём в них говорится.

1)

19–21 июня на базе учреждения образования «Республиканский экологический центр детей и юношества» состоялся республиканский слет юных экологов.

В слете приняло участие около 100 школьников 8–9 классов из числа победителей районных, городских слетов экологов, победители и призеры областных олимпиад по биологии и экологии.

2)

С 1 по 4 октября в Новосибирске пройдет международная выставка «Экология Сибири / ECOS». Экологическая выставка ECOS позволяет ознакомиться с последними разработками, создает условия для эффективного обмена опытом между производителями и потребителями экологического оборудования и технологий. В рамках деловой программы выставки проходят конференции, круглые столы и семинары.

3)

В Анапе на базе отдыха «Фея-2» прошли летние проекты для учащихся 1–11 классов – Всероссийский летний турнир «Эврика!» и конференция учащихся «Юность. Наука. Культура». Ребята из разных уголков Российской Федерации соревновались в интеллектуальных играх, творили, участвовали в конкурсах, представляли своё творчество, защищали свои исследовательские и творческие работы, отдыхали на море.

Желаем всем участникам летних проектов здоровья, успехов, удачного претворения в жизнь новых умений, идей, знаний!

22 Б. Послушайте сообщения ещё раз. Заполните таблицу в рабочей тетради.

Рабочая тетрадь

18 Б. Послушайте два диалога. Отметьте, о чём в них говорится.

1)

- Иван, ты часто смотришь телевизор?
- Нет, иногда я смотрю новости и художественные фильмы.
- А по какому каналу ты смотришь новости?
- Обычно по каналу «Россия» или НТВ. Они дают полную информацию о событиях в мире.
- Фильмы ты тоже по этим каналам смотришь?
- Нет. Фильмы по разным каналам: по ОРТ, по РЕН ТВ и другим.
- А канал «Культура» тебе нравится?
- Да. Этот канал показывает интересные передачи о российской и мировой культуре.

2)

- Рита, а ты любишь слушать радио?
- Не сказала бы, что люблю, но иногда слушаю какую-нибудь музыкальную программу.
- А какие радиостанции популярны в России?
- Радиостанций много. Мой папа, например, всегда слушает радиостанцию «Эхо». Там очень интересные аналитические программы.
- А ты какую радиостанцию слушаешь?
- Мне нравится «Радио Россия». Они передают интересные познавательные и музыкальные программы.

Рабочая тетрадь

18 В. Послушайте диалоги ещё раз. Восстановите последовательность реплик диалогов.

Рабочая тетрадь

19 А. Послушайте, что думают учащиеся и учителя о роли Интернета. Отметьте, кто какие мысли высказал.

Уважаемые радиослушатели! Сегодня в нашей передаче участвуют учащиеся и учителя одной из московских школ. Они отвечают на вопрос «Что такое Интернет в нашей жизни?» Давайте послушаем их мнение.

Елена Николаевна

Интернет для молодёжи – это, прежде всего, источник информации. Там можно найти всё: от школьных сочинений до рецепта русского борща. Это хорошо. Но когда Интернет становится единственным источником информации и единственным увлечением, – это плохо. А тенденции теперь таковы.

Родион

Всемирная Сеть – это здорово, это быстрая связь и информация. У меня много друзей во всём мире. Гово-

речь с ними лучше и быстрее всего по звуковой связи. А письмами можно вмиг обменяться по электронной почте. Я думаю, что Интернет сильно изменил общение людей.

Марина

Я не представляю свою жизнь без Интернета. Если мне нужны материалы для реферата или проектной работы, я ищу их в Интернете при помощи поисковых систем. А ещё Интернет помогает мне и моим друзьям путешествовать: мы составляем маршрут путешествия, пользуясь информацией, заказываем билеты, узнаём расписание движения транспорта.

Сергей Иванович

Я – учитель информатики. Думаю, что Интернетом нужно пользоваться с умом, не играть часами в электронные игры. В таком случае, Интернет отнимает много времени, вредит здоровью. Сам я, конечно, тоже не обхожусь без Интернета: по утрам просматриваю новости, иногда пользуюсь услугами онлайн-библиотек, ищу интересные материалы для своих учеников.

Рабочая тетрадь

19 Б. Послушайте интервью ещё раз. Отметьте, кто что сказал.

Рабочая тетрадь

23 А. Послушайте интервью. Ведущий радиопрограммы беседует с президентом Российской ассоциации школьных библиотек о книгах и чтении. Отметьте правильные утверждения.

– В октябрьском календаре – не только День учителя, но и пока не столь широко известный День школьных библиотек. Скажите, пожалуйста, что волнует работников библиотек, учителей в настоящее время?

Международные исследования показали, что по качеству чтения российские 14–15-летние ребята занимают 33 место из 40 развитых стран, серьезно отставая от европейских сверстников. Это говорит о их будущих неудачах на рынке труда. Но и во многих развитых странах 14-летние ребята показали очень низкие результаты. Первое место заняли финские подростки. Весь мир обсуждает, что же делать. Европейские страны создают национальные программы чтения. Программа нашей ассоциации – «Молодая Россия читает».

– Как можно человека привлечь к книге? Есть какие-то рецепты?

Мы – первое поколение, которое столкнулось с информационными технологиями. Появился новый носитель информации – компьютер, Интернет. Но книгу нельзя рассматривать только как носитель информации. Мы читаем быстро, глазами пробегаем по тексту, когда читаем научно-справочную информацию, новости, газеты. Это умение необходимо развивать, чтобы справиться с большим объёмом информации. Но до 10–12 лет у ребенка формируется умение системно видеть текст. В этом возрасте надо развивать умение понимать смысл. Так у ребенка развивается душа. Надо рассказывать сказки, читать их маленьким детям, надо читать вместе с ребёнком, покупать ему хорошие, интересные книги.

– На крупнейшей книжной ярмарке во Франкфурте-на-Майне книг очень много, но также очень много и мультимедийных продуктов на новых носителях. Очевидно, новые носители вытесняют привычные книги. Может, вытеснят вовсе?

Эта тема обсуждается уже несколько лет. Все мы переходим в общество знаний, где самое главное – прирост знаний, скорость передачи информации. Каждые 5 лет идёт увеличение объёма информации, и ЮНЕСКО решает сейчас естественную задачу – «оцифровать» веками создаваемое наследие. Нам предлагают поддерживать новый брэнд: «ЮНЕСКО – живая информация». Вся информация, которая раньше хранилась в архивах и была закрыта для человека, оживает.

Специалисты говорят: не компьютер вытесняет книгу, а идет новая революция чтения. Совсем не важно, с какого носителя ты читаешь, ты все равно читаешь. Надо уметь читать и быстро, и глубоко. Скоро нашим детям придётся работать, читая огромные массивы информации, описать сложное понятие несколькими словами, хранить и на основе всего писать так, чтобы тебя поняли. Это сложная интеллектуальная работа. Поэтому во всем мире в системе образования чтение является самым важным навыком.

Atsakymai

1. «Страны-соседи»

2 А. 1 Б, 2 А

2 Б.

Литва	Россия
1, 4, 5, 9	2, 3, 6, 7, 8

6 А. 1 (1–9), 5 (42–47), 4 (39–41), 6 (48–57), 2 (10–26), 3 (27–32)

13 А. А

13 В. 12 – 4 – 10 – 7 – 1 – 9 – 5 – 2 – 3 – 11 – 6 – 8

20 А. 19 Б

20 Б. 1 – 6 – 2 – 5 – 3 – 4

27 Б.

А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	З	И
1	3	5	2	6	8	9	4	7

28 А. 3 – 1 – 4 – 2

28 Б. 1 – 4, 2 – 2, 3 – 1, 4 – 1, 5 – 2, 6 – 1, 7 – 3

2. «О русской культуре»

2 А. 1 Б, 2 Б

2 Б. 1 – В, 2 – Г, 3 – А, 4 – Е, 5 – Б, 6 – Ё, 7 – Д

5 А. 1 – 4 – 2 – 3 – 6 – 5

8 Б. Да – 2, 3, 5, 6 Нет – 1, 4, 7, 8

13 Б.

№	№ строчек
3	22–34
4	35–41
1	1–16
2	17–21
6	50–59
5	42–49

17 Б.

№	№ строчек
4	18–26
6	37–44
1	1–7
3	14–17
2	8–13
5	27–36

19 Б.

Да 2, 4, 5, 6, 7

3. «О стране и людях»

2 А. 1 А, 2 Б, 3 Б

2 Б. Да – 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Нет – 3

3 А. 1 В, 2 А, 3 Д, 4 Б, 5 Е, 6 Ё, 7 Г

15 А. 1 А, 2 Д, 3 Б, 4 В, 5 Г

15 Б. 1. Детство – 1–9; 2. Стремление к знаниям – 10–24; 3. Любовь к труду – 25–33; 4. Реформы в области просвещения – 34–47; 5. Забота об образовании молодых дворян – 48–52; 6. Географические экспедиции – 53–54; 7. Новое в строительстве – 55–64; 8. Качества характера – 70–73; 9. Противоречивая оценка личности реформ – 73–75; 10. Благодарность России – 76–87.

21. 1 – Д, 2 – Г, 3 – Е, 4 – А, 5 – В, 6 – Б, 7 – Ё

22 Б. 1, 3, 5, 4, 7, 2, 6

26 А. В

26 Б. 1. ... памятник Ивану Петровичу Павлову 2. ... Нобелевский лауреат 3. ... Академии наук, университета 4. ... физиолог

28 Б. Сакура – А, Клён – Г, Берёза – Д, Дуб – Е, Пальма – Б, Кактус – В

32 Б. 1. 1–21, 2. 22–25–28, 3. 33–46

Рабочая тетрадь

2 Б. 1) символизирует, 2) отражают, 3) выражает, обозначает, 4) символизирует, 5) олицетворяет, 6) означает, 7) воплощать

4. «В мире масс-медиа»

2 Б. Диалог № 1 – 1, 2, 3; диалог № 2 – 2; диалог № 3 – 4, 5

6 А. «Юный техник» – Г; «ГЕОлёнок» – Б; «Ровесник» – А; «Эрмитаж» – В

12 Б. 1 – Б, 2 – В, 3 – Г, 4 – А

13 А. Б

13 Б. 3

14 А. Б

14 Б. 1) стран, 2) уборке, 3) очистить, 4) участвует, 5) в проекте, 6) заполнить, 7) улучшить

17 А. Причины возникновения экологических проблем

17 Б. 1 – А, 2 – Б, 3 – В, Д, 4 – Б, 5 – Г, 6 – В

22 А. Б, В

25 Б. 1 – В, 2 – А, 3 – Г, 4 – Б

25 В. 1. 4–5, 13–15; 2. 4–5; 3. 1–3; 4. 20–25

Рабочая тетрадь

18 Б. Диалог № 1 – о любимых телеканалах; диалог № 2 – о любимых радиостанциях

18 В. 1 А, 1 Б, 2 Б, 3 А, 4 А, 2 А, 3 Б, 5 А, 4 Б, 6 Б, 6 А, 7 А, 8 А, 4 Б, 5 Б

19 А. Учителя – 1, 3, 4; ученики – 1, 2

19 Б. Елена Николаевна – 4, Родион – 3, Марина – 1, 2, Сергей Иванович – 1, 4

22 А. 1) оказывают, 2) приносит, 3) наносит, 4) отказаться, 5) осмысливать, 6) следовать, 7) существовать, 8) быть, 9) запрещает, 10) нарушать, 11) отражает

23 А. Да – 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10; нет – 4, 7, 9